

- Almanya'da ikili ülke bazında kurulmuş dış ticaret ve ekonomi dernekleri şeklinde kurulmuş organizasyonlardır.

Almanya'da işletmelere yönelik teşviklerin uygulanmasında her zaman görev ayırımına gidilmektedir. Örnek vermek gerekirse, Federal Hükümet tarafından, dünya ekonomisinde yaşanan gelişmeler de dikkate alınarak, ekonomiye ve dış ticarete ilişkin teşvikleri, serbest piyasa sistemine uygun olarak düzenlenmesini sağlamakla Federal Ekonomi Bakanlığı yetkili kılınmıştır.

Yine görev alanlarına göre bazı bakanlıklar tarafından da devlet destekleri de verilmektedir.

Örneğin; Araştırma geliştirme desteklerinde Federal Bilim ve Teknoloji Bakanlığı, gıda, tarım ve tüketicilerin korunmasına yönelik devlet desteklerinde Federal Tüketici Koruma, Gıda ve Tarım Bakanlığı, vergi desteklerinde ise Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır.

İlgili Bakanlıklarca hazırlanan destek projeleri ilgili Bakanın veya yetkilendirilen bir Bakanlık görevlisinin imzasıyla yayımlanarak yürürlüğe girmektedir.

Unutmadan şunu da belirtmek istiyoruz, Almanya'nın bir Avrupa Birliği üyesi olması nedeniyle devlet destekleri düzenlenirken A.B. içerisinde haksız bir duruma yol açılmaması için Birliğin devlet desteklerinde aradığı kriterlere uygun olmasına dikkat edilmektedir.

Devlet desteklerinde genellikle alınacak kararlarda, ekonomide rol alan aktörlerin görüşlerine de başvurulduğunu ayrıca belirtmek isteriz.

Aslında sadece Almanya'da değil, neredeyse tüm A.B.üyesi ülkelerde işletmeler için çıkarılması düşünülen

hemen hemen her destekte KOBİ'lerin çıkarları her zaman önem arz etmektedir.

Almanya'da işletmelere yönelik desteklerden birisi de siyasi destek olarak hükümetlerin desteğidir.

İktidardaki hükümetler, kendi Alman işletmelerinin uluslararası alanda menfaatlerinin korunmasını sağlamak amacıyla ilgili ülkelerle ikili veya çok taraflı anlaşmalara gitmekte, sektörlerden, hatta firmalardan gelen talepler üzerine başbakan ve bakan seviyesinde lobi faaliyetlerinde bulunmaktadır.

Bu suretle Alman işletmelerinin hedef alınan ülke pazarına girmeleri ve pazarda paylarını arttırmalarında karşılaştıkları engellerin kaldırılması sağlanmaktadır.

İşletmelerin dışa açılmasında destekleme ile yetkili kılınmış olan Federal Ekonomi Bakanlığı, teşvik araçlarının düzenlenmesinde doğal olarak, Alman ekonomisini oluşturan sivil toplum kuruluşlarının, hatta konusunda uzman olan kişilerin görüşlerini ve katkılarını da dikkate almaktadır.

Öte yandan, Federal Ekonomi Bakanlığınca, Alman çıkarlarının korunmasında stratejik açıdan çok yararlı sonuçlar doğuran, örneğin, Asya-Pasifik Bölgesi Ekonomik Konseyi, Latin Amerika Dostluk Çevresi, Uzak ve Orta Doğu insayitifi, Güney Afrika ve Doğu Konseyi gibi bölgesel ekonomik ve ticari konseylerle yoğun işbirliklerine gidilmektedir.

Ayrıca anılan Bakanlık, yönetim yapısı federalizm esasına dayanan ve kendi içerisinde özerk 15 eyaletten oluşan bir ülke olması nedeniyle Almanya'nın eyaletler ve federal seviyedeki dış ticaretin teşvikinde de gerekli koordinasyonu sağlamaktadır.

Dr. Cevdet Baykal

Berlin Ticaret Müşaviri

AVRUPALI ŞİRKETLER, FAALİYETLERİNİ İŞGÜCÜNÜN UCUZ OLDUĞU DOĞU AVRUPA'YA KAYDIRMA TEHDİDİNDE BULUNARAK İŞÇİLERİNİ, DAHA AZ PARAYA DAHA ÇOK ÇALIŞTIRIYOR / AVRUPA'DA 'ÇALIŞMA SAATI' KRİZİ

Yaz ayları genellikle insanların tembelleştiği, acaba nereye gitsek diye tatil planları yaptığı dönemdir. Ancak bu yaz Avrupa'daki işçiler için tatil planlarıyla geçmedi, özellikle Fransa ve Almanya'da...

Avrupa ekonomisinin lokomotiflerinden Almanya ve Fransa'da tatil yerine, "acaba ne kadar az paraya işçilerimizi ne kadar fazla çalıştırabiliriz" tartışması gündeme oturdu. Ve pek çok şirket, faaliyetlerini Doğu Avrupa gibi işgücü maliyetinin düşük olduğu ülkelere kaydırma tehditleri savurarak, istediğini aldı...

Çin, Hindistan ve Doğu Avrupa'daki ucuz mal üreten şirketlerin yola çıktığı küresel rekabet, Avrupa'nın iş pazarının şekillenmesinde önemli bir faktör. İnternet ve İskontolu satış yapan Wal Mart gibi perakende devlerinin varlığı da eklenince Batı Avrupa'daki şirketler, artan fiyat baskısını bertaraf etmek için ucuz işgücünün yollarını aramaya başladı. Büyük firmalar için çıkış yolu Avrupa birliği'ne yeni katılan doğu bloku ülkeleri.

Çek Cumhuriyeti, Macaristan, Polonya gibi ülkelerde işgücünün ucuz olması, Avrupa'nın önde gelen şirketlerinin eline büyük bir koz verdi. Siemens, DaimlerChrysler, Bosch gibi şirketler kanunlarla belirlenen haftalık çalışma saatleri limitinin gevşetilmesini, aksi takdirde faaliyetlerini işgücünün daha ucuz olduğu doğu bloku ülkelere kaydırma tehdidinde bulunarak, yaz boyunca sendikalarla oturdukları pazarlık masasından, istediklerini alarak kalktı.

Siemens ve DaimlerChrysler başı çekiyor

Bunun ilk örneği dünyanın en büyük sanayi kuruluşlarından Alman Siemens. Şirketin, iki ayrı tesisindeki çalışanları, bazı faaliyetlerin Macaristan'a taşınmasını engellemek için, ek ücret talep etmeden haftada 35 saat yerine 40 saat çalışmayı kabul ettiler.

Alman perakende satış zinciri Karstadt-Quelle, çalışanların bağlı bulunduğu sendikanın soğuk yaklaşmasına rağmen, 47 bin çalışanından, ekstra ücret almadan haftada 5 saat daha fazla çalışmalarını istedi.

Türkiye'de de yakından tanınan Tur operatörü Thomas Cook, Almanya'daki çalışanlarının haftalık çalışma saatini 38.5 saatten 40 saate yükseltti.

Şirketler, çalışma saatlerinin artırılmasının yanı sıra maaşların dondurulması ve hatta maaş kesintisine gidilmesi gibi tedbirler de almak istedi. Almanya'daki bazı siyasetçiler bu noktada ilginç bir öneri de bulunarak, maaşları indirmek isteyen isteyen şirketlerin yöneticilerine önce kendi maaşlarını en az yüzde 10 azaltmaları çağrısında bulundular.

Ücretlerde taviz istiyorlar

Bu çağrıya DaimlerChrysler'in yönetim kurulu başkanı Jürgen Schrempp'den olumlu yanıt geldi. Geçtiğimiz yıl 7.5 milyon Euro kazanan Schrempp, çalışanlarla varılan anlaşma kapsamında, aldığı maaşın yüz de 10'unu geri vermeyi kabul etti.

Ancak yine de şirket ile çalışanları arasındaki görüşmelerin çalışanların lehine sonuçlandığı söylenemez. DaimlerChrysler, ücretlerde bazı tavizler verilmediği takdirde Stuttgart yakınlarındaki fabrikasındaki 6 bin kişinin işini Doğu Almanya ya da Güney Afrika'ya kaydıracağını bildirdi.

Bunun üzerine çalışanların bağlı bulunduğu IG Metall sendikası, 2012 yılına kadar iş güvencesi verilmesi karşılığında 2006 yılında maaşlara yapılması planlanan yüzde 2.8'lik

zandan vazgeçti. Anlaşmaya göre ayrıca, şirketin 15 bin Ar-ge çalışanı 35 saat yerine haftada 40 saat çalışacak.

"Yatırımımızı başka yere kaydırırız" tehditi

Fransa'daki çalışanlar da, işlerini kaptırmamak için taviz vermek zorunda kalıyor. Robert Bosch yedek parça şirketinin Lyon'daki fabrikasında çalışan 820 kişi arasında yapılan anket, şirketlerinin Çek Cumhuriyeti gibi işgücünün daha ucuz olduğu bir yere taşınması planları üzerine, hiçbir ek ücret almadan haftada 36 saat çalışabileceklerini gösterdi.

Hatta fabrikanın çalışanları, ücretlerinin üç yıl boyunca dondurulmasına bile razı olduklarını dile getirdi. Çek Cumhuriyeti'nde 400 milyon Euro'luk yatırım yapan ve 4 bin 700 kişi istihdam eden Bosch, Toyota ve Peugeot gibi şirketlerin de faaliyet göstermeye başladığı bölgeye 100 milyon Euro'luk yatırım daha yapmayı planladığını bildirmişti.

Bosch'un dışında bugüne kadar birçok Fransız şirketi, işçi maliyetinin daha ucuz olması nedeniyle faaliyetlerini batı Avrupa'dan Doğu Avrupa'ya taşıdı bile.

Küçük işyerleri farklı düşünüyor

Fransa'da bu yönde planları olduğu ileri sürülen bazı şirketler arasında perakende satış grubu Carrefour'un da adı geçiyor. Ancak Carrefour, hakkındaki iddiaların aksine haftalık 35 saat çalışma süresini artırmayı düşünmediği hatta bu sistemin savunucularından olduğu yolunda bir açıklama yaptı.

Fransa'da büyük şirketler, çalışma saatlerini yukarı çekmeye çalışsa dursun, küçük işyerlerinin sahipleri, bunun tam tersinin olması gerektiğini düşünüyor. Ifop isimli araştırma şirketinin bin küçük şirketin yöneticileriyle yaptığı ankette, patronların çalışanlarına getirilen kısıtlamaları desteklemediğini ortaya koydu. Patronların yüz de 93'ü, personele getirilen kısıtlamaların gevşetilmesi gerektiği yönünde görüş bildirdi.

Tartışmalar Belçika'ya sıçradı

Almanya ve Fransa'nın gündemini meşgul eden bu tartışmalar, Belçika'da da yaşanmaya başladı. Belçikalı işverenler de, kendi ülkelerinde 36 saat haftalık çalışma süresini 40 saate çıkarılması önerisini gündeme taşıyarak tartışma başlattılar.

Öneriyi sendikalara sunacaklarını bildiren Belçika İşverenler Federasyonu (FEB) Başkanı Pieter Timmermans, bu formülün, şirketlerin rekabet gücünü artıracaklarını, Belçika'da iş gücünün diğer ülkelere göre yüzde 8 ila 10 daha pahalıya mal olduğunu bildirdi.

Alman usulü sosyal gerileme

Belçika'da çalışma süresinin yasalar yüzünden "esnekleştirilemediğini" savunan FEB, her şirketin kendi personeliyle durum değerlendirmesi yapmasına ve karar vermesine olanak tanınmasını istedi.

İşverenler, önerilerinin kabul görmemesi halinde çok sayıda ücretlinin işine son vermek zorunda kalacakları mesajını verirken, sendikalar bunu bir "şantaj" olarak nitelendirdi. FEB önerisine sıcak bakmadıklarını açıklayan sendikalar, bu önerinin "Alman usulü sosyal gerileme" getireceğini savunuyor.

Belçikalı işverenler ve sendikalar, sonbaharda müzakere masasına oturarak pazarlıkları sonuçlandıracaklar.

İstihdam krizi, sosyal huzursuzluk kapıda

Peki konuyla ilgili olarak uzmanlar ne düşünüyor? Uzmanlara göre, Avrupa şu an ciddi bir istihdam krizi ve sosyal huzursuzluk ile karşı karşıya.

Dünyanın en büyük ekonomisi ABD, bir dönem, ücretlerde düşüşün eşlik ettiği istihdamsız büyüme sağlamıştı. Uzmanlara göre bu furya Avrupa'ya da yayılıyor. Avrupa'nın dev ekonomilerinde toparlanma süreci başladı, ancak işsizlik son yılların en yüksek seviyesine ulaştı.

Bölgede ekonominin lokomotifi olarak değerlendirilen Almanya'da işsizlik yüzde 9.8, Fransa'da yüzde 9.4 civarında bulunuyor.

Uzmanlar, bu denli yüksek işsizlik oranına rağmen yaşanan ekonomik canlanmanın ABD'deki ile büyük benzerlik içinde olduğuna dikkati çekiyor. Üstelik bu durumun geçici olmadığı belirtiliyor. Azalan ücretler, primlerin düşürülmesi ve iş güvencesinin azalması Batı Avrupa'nın sorunlarından biri haline geldi.

Toplu işten çıkarmalar kapsamında işlerini kaybeden işçiler, kendi çalıştıkları alanlarda bile iş bulamıyor ve başka sektörlerde iş arayışına giriyor. Zaten çalışmakta olanlar ise, işlerini kaybetmemek için çok az ücret artışı ya da ücretlerin dondurulması olasılığına rağmen haftalık çalışma saatlerini artırılmasını kabul etmek zorunda kalıyor.

Tabi ki, bu durum Almanya, Fransa gibi ülkelerdeki çalışanlara büyük bir darbe olarak görülüyor. Uzmanlar, ABD'de artık istihdam artışı yaşandığını ancak Almanya'da durumun hi parlak olmadığı ve ülkenin önümüzdeki on yıl içinde ciddi bir kriz ile karşı karşıya kalacağı uyarısında bulunuyor.

Almanya'da krizin ilk sinyalleri gelmeye başladı bile. İşçiler mutsuz, işveren ve sendikalar arasında kıran kırana pazarlıklar yapılıyor, işlerini kaybetmekten korkan işçiler sokaklara dökülüp protesto gösterileri düzenliyor.

Çalışma saatleri azalıyor

Avrupa'lı işverenler verimliliğin artması için yükseltmeye çalıştığı çalışma saatleri, 1990 yılından beri gerilemekteydi. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı'nın (OECD) verilerine göre, 1990-2003 yılları arasında zengin ülkelerde kişi başına yıllık çalışma süresi önemli bir düşüş gösterdi.

2003 yılında Fransa ve Portekiz'de işçiler 1990 yılına oranla yüzde 10 daha az çalışırken, Almanlar 1991 yılına kıyasla yüzde 6 daha az çalıştılar. Dünyanın ikinci büyük ekonomisi Japonya'da ise yüzde 11'lik bir gerileme yaşandı. Çalışma saatlerinin en az düşüş gösterdiği ülkeler ise Avusturya, Yeni Zelanda, İspanya, Kanada ve ABD oldu.

Bu arada, İskandinav ülkeleri, Hollanda ve İngiltere'de son yıllarda part-time çalışma biçiminin hızla yayıldığı ve yüksek bir düzeye ulaştığı, Kuzey Avrupa'da part-time çalışma biçimini kullanmayan çok az örgüt olduğu belirtiliyor. İsveç'te de part-time çalışmanın çok yaygın olduğu ve sendikalardan, part-time işlerin full-time dönüştürülmesi yönünde baskılar gelmesine rağmen örgütlerin yarıdan fazlasının part-time çalışmayı arttırdığı ifade ediliyor.

KAHVE MOLASI

ENGEL

Eski zamanlarda bir kral, saraya gelen yolun üzerine kocaman bir kaya koydurmuş, kendisi de pencereye oturmuştu. Bakalım neler olacaktı?. Ülkenin en zengin tüccarları, en güçlü kervancıları, saray görevlileri birer birer geldiler, sabahtan öğlene kadar. Hepsi kayanın etrafından dolaşıp saraya girdiler. Pek çoğu kralı yüksek sesle eleştirdi. Halkından bu kadar vergi alıyor, ama yolları temiz tutamıyordu. Sonunda bir köylü çıkageldi. Saraya meyve ve sebze getiriyordu. Sırtındaki küfeyi yere indirdi, iki eli ile kayaya sarıldı ve ıkına sıkına itmeye başladı. Sonunda kan ter içinde kaldı ama, kayayı da yolun kenarına çekti. Tam küfesini yeniden sırtına almak üzereydi ki, kayanın eski yerinde bir kesenin durduğunu gördü. Açtı.. Kесе altın doluydu. Bir de kralın notu vardı içinde.. "Bu altınlar kayayı yoldan çeken kişiye aittir" diyordu kral. Köylü, bu gün dahi pek çoğumuzun farkında olmadığı bir ders almıştı. "Her engel, yaşam koşullarınızı daha iyileştirecek bir fırsattır.

MESLEKİ MAKALELER

BASINÇLI HAVA HAZIRLAMA VE DAĞITIMI

Günümüzde basınçlı hava kullanımı hemen bütün sanayi tesislerinde mevcuttur. Tüm işletmelerde, elektrik, su kadar önemli olan basınçlı hava üretim ve dağıtımı maalesef genellikle ihmal edilmiş ve sistem kendi haline bırakılmıştır.

Basınçlı hava hazırlama ve dağıtım sistemindeki hatalar arızaları artırarak bakım maliyetlerinizi ciddi oranlarda yükseltir. Hatta, bazı firmalar bu arızaları normal olarak algılar ve pnömomatik sistem sürekli bir gider kalemi olarak bakım bütçesinde üst sıralarda yerini alır.

Bu yazımın konuya biraz daha ışık tutmasını ve bakım giderlerinizin minimuma indirmeniz için yardımcı olacağını umarım.

Öncelikle; basınçlı hava temizliği ve kirlilik sınıflarını bilmek ihtiyaçlarımızı ve takip edeceğimiz yolu belirlemek açısından önemlidir.

Basınçlı hava temizliği konusunda birçok kalite standardı mevcuttur. Aşağıdaki liste Amerikan standartlarında genel bir sınıflamadır.

- Endüstriyel Hava – Hava içerisinde yoğuşmuş su ve yağ bulunmamalıdır. Maksimum partikül çapı 10 µm'den küçük olmalıdır. Bu konuda yaygın olarak kullanılan bir standart mevcut değildir.
- Enstruman Havası – Hava içerisinde yoğuşmuş su bulunmamalıdır. Basınçlı hava çiğ noktası en fazla -7,7° C ve hava hattındaki borunun maruz kaldığı en düşük ortam sıcaklığından daha düşük olmalıdır. Yoğuşabilen hidrokarbonlar hacimsel olarak 1ppm'den az; kullanım noktasındaki maksimum partikül çapı 1 µm'den küçük olmalıdır (ISA S7.3 Standardı).
- CDA 100 – Bu sınıf mikroelektronik sektöründe kullanılmaktadır. CDA 100 öncesi hava yerine nitrojen kullanılmaktaydı. Bu standart, basınçlı akışkan içerisinde oksijen bulunmasının

problem yaratmadığı durumlarda nitrojen'in yerine hava kullanılmasını amaçlar. Hava içerisinde yoğuşmuş su bulunmamalıdır. Basınçlı hava çiğ noktası en fazla 25,5° C olmalıdır. Yoğuşabilen hidrokarbonlar bulunmamalı; kullanım noktasındaki maksimum partikül çapı 0,1 µm'den küçük olmalıdır.

- HIF ve H1 FDA – HIF standardı basınçlı havanın gıdalarla temas halinde bulunduğu durumlarda kullanılır. Üretilen gıda maddelerindeki 1 milyon parça yiyecek üzerinde 1ppm'den az kompresör yağı bulunmasını gerektirir. H1 standartları kullanılabilir kompresör yağlarının tiplerini belirler, fakat gıda ile temasını yasaklar.
- Soluma Havası – Hava içerisinde yoğuşmuş su bulunmamalıdır. Basınçlı hava çiğ noktası en fazla 5,5° C olmalıdır. Yoğuşabilen hidrokarbonlar 1 ppm'den, karbonmonoksit 10 ppm'den az olmalıdır. İzin verilen maksimum karbonmonoksit miktarı hidrojen sülfid, nitrooksit gibi gazların toplamı ve hava içerisindeki partiküller için de geçerlidir. Ek olarak kullanım noktasındaki maksimum partikül çapı 0,1 µm'den küçük olmalıdır.
- Steril Hava – Hava içerisinde yoğuşmuş su bulunmamalıdır. Yoğuşabilen hidrokarbonlar ve mikroorganizmalar toplamı 1 ppm'den az olmalıdır. Kullanım noktasındaki maksimum partikül çapı 0,1 µm'den küçük olmalıdır. Ayrıca, kullanım noktasındaki filtreler su buharı ile düzenli olarak temizlenmelidir.

- **Endüstriyel Basınçlı Hava Kirliliği**

Basınçlı hava sisteminin kurulmasında temel olarak karar verilmesi gereken hangi temizlik sınıfında hava ihtiyacının olduğudur. Yazımımızın kapsamında endüstriyel kullanım için basınçlı hava olduğundan, kirliliği üç ana maddede toplayabiliriz:

1. Partikül

2. Yağ
3. Nem

Partikül Kirliliği

Hava içerisindeki partiküller pnömatik elemanların ömrünü belirleyen en önemli unsurdur. Özellikle valflerde ve iş elemanlarında (silindir, döner iş elemanı, v.b.) sürekli arızaya sebep olur. Partikül kirliliği çok zararlı olmasına karşın, çözümü de en ucuz olan kirlilik türüdür. Ana hatlarda veya dağıtım hatlarında; ayrıca, makina girişlerinde kaliteli filtreler kullanarak kirlilik bertaraf edilebilir.

Yağ Kirliliği

Bu maddelerden yağ özellikle birçok kullanıcı tarafından kirlilik olarak algılanmaz. Hatta, gerekli olduğu düşünülür. Fakat, yağsız çalışma özelliği bulunan modern pnömatik elemanları ile çok daha temiz ve sorunsuz çalışma ortamı mümkündür. Yağ, pnömatik sistemde toz ve partikülleri toplayarak pilot hatları ve valflerde sorunlara ve arızalara yol açabilir.

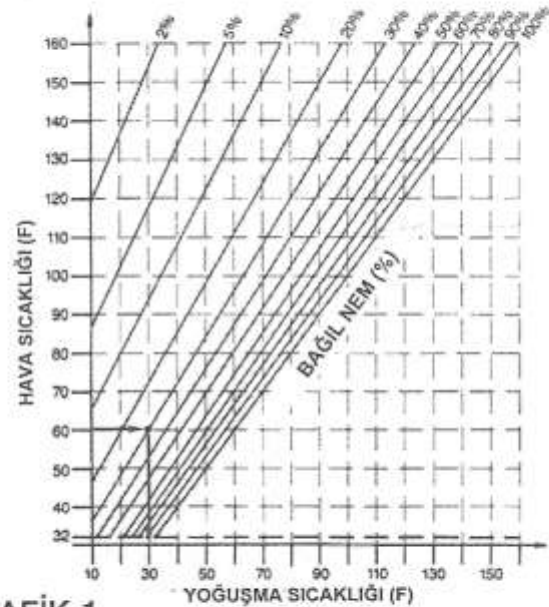
Özellikle, HACCP standartlarında çalışması gereken gıda ve gıda ambalajı imalatçılarında yağsız hava zaten mecbur tutulmuştur. Bu standartta çalışan firmalar kompresör, kurutucu, filtre ve pnömatik eleman seçimini gıda tüzüğüne uygun olarak özel ekipmanlar içinden yapmalıdırlar. Aksi halde, standart elemanlar kullanarak tamamen sağlıksız ve standart dışı bir üretim ortamı yaratılmış olur.

Yağ kirliliğinin en önemli kaynağı kompresörlerdir. Gayri sıhhi (gıda ve gıda ambalajı imalatı yapmayan) işletmelerde konvansiyonel pistonlu kompresörler ve yağ enjeksiyonlu vidalı kompresörler fiyat avantajları sebebi ile doğal olarak seçilirler. Bu kompresörlerin kullanıldığı sistemlerde kompresörden üretilen havaya sürekli olarak belirli miktarda yağ karışır. Bu oran kompresör imalatçılarından öğrenilebilir. Fakat, firma faaliyet konusu sebebi ile özel temizlik sınıfında bir hava gerekli ise (gıda ve gıda ambalajı imalatı yapan firmalar, sağlık sektörü, mikroelektronik, v.b.) doğru kompresör seçimi sistemin temelini oluşturur.

Nem Kirliliği

Hava sıkıştırıldığında içerisindeki nem ve kirlilik de konsantre edilmiş olur. Hava içerisindeki nemin yoğuşma sıcaklığı (çiğ noktası) da doğal olarak yükselir. Bu durumda basınçlı hava sistemi içerisinde ciddi miktarlarda su oluşur. Bu oluşumu bir örnekle açıklamak gerekirse:

Grafik-1'den hava sıcaklığı ve bağıl neme göre hava içerisindeki suyun yoğuşma sıcaklığı bulunabilir. Örnek olarak, 60°F'da (15,6°C), %30 bağıl neme sahip hava içerisindeki suyun yoğuşma sıcaklığı 30°F'dır (-1,1°C). Yani, bu havanın sıcaklığı -1,1°C'ye düşürülürse su yoğuşması (çiğ oluşumu) başlar.

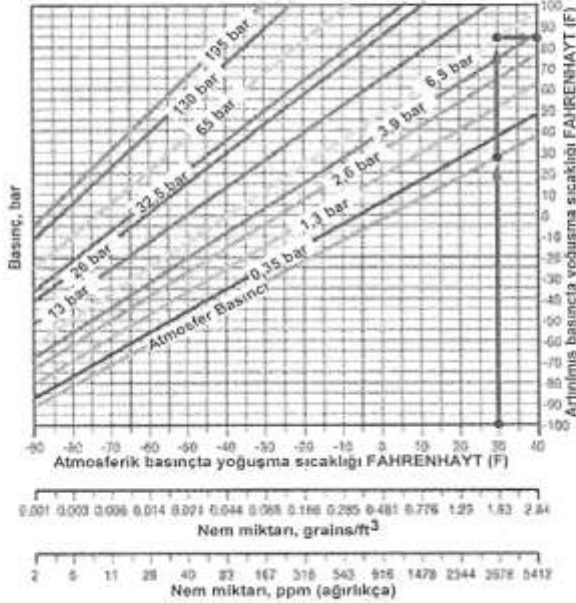
GRAFİK-1

Grafik-2'den ise bu havanın basıncının atmosferik basınçtan daha yüksek basınçlara çıkarıldığında yoğuşma sıcaklığının ne olacağını görebiliriz. Yukarıdaki örnekte hava içerisindeki nemin yoğuşma sıcaklığını 30°F (-1,1°C) olarak bulmuştuk. Grafik-2'de okları takip ederek basıncının 6.5bar'a çıkarıldığında yoğuşma sıcaklığının 84°F'a (-28,9°C) yükseldiğini buluruz.

GRAFİK-2

Yani, basınçlı hava sistemimizde normal oda sıcaklığında bile su yoğuşmasının başladığını görebiliriz. Özellikle, basınçlı hava hattının bina dışına çıktığı noktalarda düşük dış ortam sıcaklığı dolayısıyla yüksek miktarda su yoğuşması

olur. Bu durumda pnömatik elemanların ömrü önemli ölçüde kısılır. Basınçlı hava dağıtım hatlarının açık havaya maruz bırakılmaması, su oluşumunun engellenmesi ve elemanların ömrü açısından önemlidir.

Dağıtım sistemindeki suyun tutulması, su tutucular tarafından sağlıklı olarak yapılamaz. Sorun, sadece sisteme kurutucu eklenmesi ile çözülebilir. Kurutucu seçiminde kurutulacak hava debisine göre giren ve çıkan havadaki çiğ noktası fark değerine dikkat edilmelidir. Bu değer kurutucunun gücünü ve verimliliğini gösterir.

• Basınçlı Hava Hatları ve Dağıtım

Kompresör odası ve basınçlı hava dağıtım hatlarının oluşturulması işletmelerin dikkatli seçim ve analizini gerektirir. Baştan verilecek doğru kararlar ileride olası problemleri ve çözümü zor karmaşaları engeller. Bu sebeple aşağıda listelenmiş konular dikkatlice analiz edilmeli ve her işletmede başlangıçta planlanmalıdır.

1. Kompresör Odası:

- Odanın en az bir duvarının bina dışına cephesi olmasına dikkat edilmelidir. Özellikle vidalı kompresörlerdeki soğutma havası buradan hava kanalı ile dışarı verilecektir.
- İlerideki kapasite ihtiyaçları göz önünde bulundurularak ilave kompresörler, hava

Mak.Müh.Tolga Özcan
Ankara Bölge Müdürü
Hidroser Ltd.Şti.

tankları, kurutucular ve elektrik panoları için genişleme bölgesi düşünülmelidir.

- Kompresör odası borulama yapılırken ileride yapılacak ilavelerde sistemin durdurulmadan eklemeye yapılabilmesine ve devreden çıkarılan ünitelerin by-pas edilebilmesine olanak verecek şekilde planlanmalıdır.

1. Dağıtım Hatları:

- Ana hat boru çapı belirlenirken ilerideki ihtiyaca yönelik olarak mümkünse büyük boru çapı tercih edilmelidir. Bu karar, ileride oluşabilecek debi artışlarında basınç düşümünü önleyecektir. Ayrıca hat sonu T bağlantı ve ucunda bir ucu körlenmiş küresel vana ile bitirilmelidir. Bu karar, ileride oluşabilecek debi artışlarında basınç düşümünü önleyecektir.
- Ana hat borusu akış yönünde %1 – 2 eğimli olacak şekilde çekilmelidir. Mümkün ise siyah çelik boru kullanılmamalıdır. Siyah çelik borular korozyon sebebi ile sisteme ciddi miktarda kirlilik verebilirler.
- Ana hat sonunda ve tesisatın alt noktalarında su toplama haznesi ile manuel su tahliye vanası veya otomatik su tahliye cihazı kullanılmalıdır.
- Ana tesisattan T bağlantı yapılarak alınan hatlarda T bağlantı çıkışı yukarı istikamette olmalıdır. Bu şekilde borulardaki yoğunlaşmış suyun kullanım noktasına gitmesi engellenir.

Sonuç

Yazımın başında da belirttiğim gibi gerekli hava kalite standardına uygun elemanların seçilmesini takiben; basınçlı hava hazırlama, dağıtım ve planlaması doğru yapıldığında sisteminiz uzun yıllar sorunsuz hizmet verebilir. Normal gibi görünen birçok rutin arızanın da önüne geçmiş olursunuz. Tüm bunlara ek olarak işletmenizde rutin şekilde hava kaçaklarını belirler ve önlerseniz önemli miktarda tasarruf sağlayabilirsiniz.

AİLE İŞLETMELERİNDE SÜREKLİLİĞİN SAĞLANMASI

AİLE İŞLETMESİ NEDİR?

Aile işletmesi çok çeşitli şekillerde tanımlanmaktadır.

- ◆ Ailenin geçimini sağlamak ve/veya mirasın dağılmasını önlemek amacıyla kurulan ve ailenin geçimini sağlayan kişi tarafından yönetilen şirkettir (işletmedir).
- ◆ Ailenin servetini dağıtmamak üzere kurulmuş özel bir şirket biçimidir.
- ◆ Aile üyelerinin (girişimcinin çocukları) yönetim kademelerinde çalıştığı işletmelerdir.
- ◆ Aile reisinin veya ailenin geçimiyle sorumlu kişinin şirketin başında bulunması ve en az iki kuşağın yönetimle ilgileniyor olması koşulunu sağlayan şirkettir.
- ◆ İş ve ailenin birleşmiş, adeta üst üste geçmiş halidir.

Yukarıdaki tüm tanımlar dikkate alınarak, aile işletmesi aşağıdaki gibi tanımlanabilir.

"Ailenin geçimini sağlamak ve/veya mirasın dağılmasını önlemek amacıyla kurulan, ailenin geçimini sağlayan kişi tarafından yönetilen, yönetim kademelerinin önemli bir bölümü aile üyelerince doldurulan, kararların alınmasında büyük ölçüde aile üyelerinin etkili olduğu ve aileden en az iki kuşağın kurumda istihdam edildiği şirkettir."

NEDEN AİLE İŞLETMELERİ?

Aile işletmelerinin ülkemiz ve diğer ülkelerin ekonomileri içerisindeki payının yaklaşık % 85 oranında olduğu talimin edilmektedir (Genç ve Karcıoğlu, 2004). Ülkemizdeki işletmelerin yaklaşık % 95'i aile işletmesidir. Bu oran diğer ülkelerde de % 70 - 95 arasında değişmektedir. Dünyada, kamu kuruluşlarının dışındaki işletmelerin % 65 - 90'ı, genellikle aile işletmesi olarak tanımlanmaktadır.

Küçük ve orta büyüklükteki iş işletmelerin (KOBİ), dünyada ve ülkemizde, ekonomik ve sosyal anlamda önemli bir yeri vardır. Ülkemizdeki KOBİ'lerin, toplam işletme sayısına oranı % 98.8'dir. Aile işletmeleri, KOBİ'lerin önemli bir oranını oluşturmaktadır.

Aile işletmeleri, yalnızca KOBİ'leri kapsamaz, dünyada ve ülkemizde binlerce insanı istihdam eden ve milyonlarca dolar cirosu olan çok büyük şirketlerin önemli bir kısmı da aile işletmesi kategorisindedir. Bu tür büyük işletmelere Levi Straus, Ford, Fiat, Loreal, Sabancı, Koç, Eczacıbaşı örnek olarak gösterilebilir. ABD'de Fortune 500 araştırmasının daki işletmelerin % 40'ı aile işletmesidir.

Aile işletmelerinin ortak yönlerinden birisi, yaşam süreleridir. Genellikle aile işletmelerinin kurucularının amaçlarının başında,

İşletmenin sonraki kuşaklarda, da var olması gelmektedir. Ancak, bu amaca ulasan işletme sayısı oldukça azdır. ABD'de yapılan araştırmalara göre; yeni kurulan aile işletmelerinin % 40'ı daha ilk beş yılda yok olmakta, geri kalanların ise % 66'sı ilk kuşakta batmakta ya da el değiştirmektedir, ikinci kuşağa kadar yaşamını sürdüren aile işletmelerinin oranı % 20'yi geçmemekte, üçüncü kuşağa ise % 20'nin, ancak % 17'si devredilmektedir. Sonuç olarak ise; birinci kuşakta kurulmuş 100 aile işletmesinin, yalnızca % 3,4'ü üçüncü kuşağa devredilmektedir, İngiltere'de de durum ABD'dekine benzerdir, bilinci kuşakta kurulmuş 100 aile işletmesinin yalnızca % 3,3'tü üçüncü kuşağa devredilebilmektedir. Ülkemizde, bu konuda yapılmış bir araştırma olmamakla birlikte, üçüncü ve daha sonraki kuşağa devredilen işletme oranının çok daha az olduğu söylenebilir. Çizelge 1'de Dünyanın ve ülkemizin en eski aile şirketleri gösterilmektedir

AİLE İŞLETMELERİNİN ÖZELLİKLERİ

Aile işletmelerini diğer işletmelerden farklı kılan en önemli özellik, sürekli olarak etkileşim içerisinde olan iki sistemden; **aile ile işletme** sistemlerinden oluşmasıdır. Bu iki sistem, aile işletmeleri kavramını karmaşıktırılmaktadır. Karşılıklı etkileşim, her iki sistem için de olumlu ve olumsuz sonuçlara yol açmaktadır

Aile işletmeleri aşağıdaki özelliklere sahiptir:

- ◆ Kurucu ile tepe yöneticinin genellikle aynı kişi olması
- ◆ Yönetim kurulu üyelerinin aile efradından oluşması
- ◆ Aileden genellikle en az iki neslin yönetimle ilgilenmesi

- ◆ Son kararın kurucu (ya da ailenin en büyüğü) tarafından verilmesi
- ◆ Otoriter (ataerkil) bir yönetim anlayışının hakim olması
- ◆ Aile üyelerinin ve diğer çalışanların görev, sorumluluk ve yetki sınırlarının tam olarak belirlenememesi
- ◆ Aile üyelerinin terfiinde Türk kültürünün de etkisiyle niteliklere değİ, cinsiyet ve yaşa bakılması
- ◆ Formel organizasyon yapısının yerine, aile üyeleri arasında doğal olarak işleyen bir organizasyon yapısının olması
- ◆ Her aile üyesinin, işletmede yapılan her işe müdahale etme eğiliminde olması
- ◆ Aile bireylerinin işletmedeki görevlerinin aile içerisindeki durumlarını da etkileyebilmesi
- ◆ Aile üyelerinin ve akrabalarının niteliklerine göre değil, aile üyesi olma özelliklerine göre çalıştırılmaları
- ◆ Aile yapısındaki değişikliklerin şirketin organizasyon yapısında da değişikliklere yol açması
- ◆ Ailenin mevcut normlarının şirkette de geçerliğini koruması
- ◆ Roller ve beklentilerin iç içe seçmesi
- ◆ Aile bağlarından kaynaklanan duygusallıkla, iş ilişkilerinden kaynaklanan mantıklı davranma zorunluluklarının zaman zaman birbirleriyle çelişmesi
- ◆ İşe göre adam değil, adama göre iş verme alışkanlığı
- ◆ Yönetim kademesine atanmada aile bağlan ve aileye yakınlık derecesinin rol oynaması
- ◆ Aile üyesi yönetici ve çalışanlar için ödüllendirme ya da cezalandırma sistemi olmaması
- ◆ Profesyonelleşme isteği olmasına karşın, uygulamaya geçilememesi
- ◆ Çalışanların profesyonel olduklarının unutulması
- ◆ İşgücü devir oranının yüksek olması
- ◆ Aile dışındaki çalışan ve danışmanlara güvenilmemesi
- ◆ Yetki devri yapılmasındaki isteksizlik
- ◆ Eğitim eksikliğinin farkına varılamaması
- ◆ Pazarlama politikalarındaki ufaksuzluk
- ◆ İşletmenin büyümesinin, yönetimde "becerikliyiz ve yeterliyiz" düşüncesinin pekiştirmesi
- ◆ Ortakların (kardeşler) ve eşlerinin tüketimde birbirleriyle yarışmaları

- ◆ Eşlerin dolaylı olarak işe karışma eğilimi
- ◆ Başarısızlıkların çalışanlara mal edilmesi eğilimi
- ◆ Profesyonel yardım alınmasından sonra elde edilen başarının, danışmana değil, aileye mal edilme eğilimi
- ◆ Çalışanlara kendilerini kanıtama fırsatlarının verilmemesi
- ◆ Şirketin ismi ve prestijinin, ailenin ismi ve prestiji ile gelişmesi
- ◆ Ailede prestijin korunması için "özveride sınır taramama" eğiliminin en üst düzeyde olması
- ◆ Şirket politikalarının çoğunlukla aile menfaatleriyle uyumlu olması
- ◆ Şirketin geleceğini etkileyecek olan kararların günlük olarak alınması ve izlenecek olan politikaların sınırlarının yalnızca girişimci ya da ailenin diğer üyeleri tarafından belirlenmesi

AİLE İŞLETMELERİNDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR

Aile işletmelerinin sürekliliğinin sağlanamamasındaki en önemli nedenlerin başında yapısal sorunlar gelmektedir. İşletmenin kurulduğu yıllarda girişimci sürekli olarak işinin başındadır ve kararları hızla alabilmektedir. Kendisini "öteki çocuğu"na adadığı için, satın alma, üretim, satış, tahsilat, ödeme ve diğer tüm işleri de kendisi yürüttüğü için genellikle başlangıçta kârlılık oranı yüksektir ve dolayısıyla "sorun"lar göze görünmez. Şirket büyüme sürecine girdiğinde, girişimciyi ürkütmeye başlayan "iplerin elden kaçırılması" aşamasına geçilmiş olur. Girişimci; üretimden, pazarlamadan, kaliteden, mali işlerden ve satın alımdan sorumlu kişileri istihdam etmesi gerçeğiyle yüz yüze gelir. Sorunlar başlamıştır. Aile işletmelerinde karşılaşılan sorunlar şunlardır

1- Yönetim Sorunları

1.1- Planlama Sorunları: Aile işletmelerinin büyük bir çoğunluğu kurumsallaşma aşamasından bir hayli uzaktadır. Genel olarak diğer işletmelerimizde de olmadığı gibi, aile işletmelerinde de uzun vadeli planlama maalesef yapılmamaktadır. Hatta kısa ve orta vadeli planlama yapıldığına bile pek sık rastlanmamaktadır. Aile işletmelerinin önemli bir çoğunluğunda, kararlar günlük ya da çok kısa dönemleri kapsayacak şekilde alınmaktadır. Girişimci ya da tepe yöneticinin zihninde geleceğe yönelik bazı düşünceler vardır kuşkusuz, ancak bu düşünceler, çoğu zaman "düşünce" olarak kendilerini muhafaza eder, eyleme dönüşmez. Girişimci, sezgilerine çok güvenir. Girişimci / tepe

yönetici ya da diğer ortaklar, operasyonel düzeydeki işlere o kadar yoğunlaşmışlardır ki, geleceği düşünmeye ya da planlama yapmaya asla zamanları yoktur. Dolayısıyla aile işletmelerinde; planlı hareket etmek yerine, fırsatlar değerlendirilir; çevre analizi yapmak yerine, sezgilere göre hareket edilir; plan yapılmadığı için, basan analizi ve değerlendirilmesi tam olarak yapılamaz. Aile dışından profesyonel yöneticiler de, aile üyelerinin baskısıyla objektif ve bilimsel planlama yapmak yerine, subjektif uygulamalara yönelebilirler. Tüm bu hatalı uygulamaların sonucu olarak, yanlış verilen ya da planlama olmadığı için zamanında verilemeyen kararların işletmeye doğrudan ve dolaylı maliyetleri oldukça yüksek olur.

1.2- Örgütlenme (Organizasyon) Sorunları: Kurumsallaşamamış aile işletmelerinde merkezi yönetim anlayışı hakimdir. Belirli bu" organizasyon şemasının olmadığı, özellikle aile üyelerinin "her işi iyi bildiği, yaptığı ve/veya karıştığı", kadro unvanı bazında görev, yetki ve sorumlulukların tanımlanmadığı, iş tanımı ve gerekleri kartlarının hazırlanmadığı, süreç tanımlarının yapılmadığı işletmelerde, görevlerde belirsizlikler olacaktır. Bu belirsizliğin sonucunda da bazı işlerin yerine getirilmesinden kimin sorumlu olduğu anlaşılmayacaktır. Ayrıca genellikle aile işletmelerinde kadro planı yoktur; hiyerarşi yoktur ve/veya olsa da aile üyeleri düzene uygun davranmaz; özellikle aile üyeleri arasındaki iletişim kuralı bir şekilde gerçekleşir; iş bölümü ve uzmanlaşma ilişkisi uyumlu değildir; sorumluluk ile yetki dengesi iyi kurulmamıştır.

1.3- Yürütme Sorunları: Verimliliğin sağlanması için, çalışanların yaptıkları işleri sevmeleri ve motive edilmeleri gerekir. Yöneticiler, çalışanların kişisel amaçları ile kuruluşun amaçlarını uyumlandırmak zorundadır. Amaç birliğinin sağlanması ise, insanların motive olmalarındaki ilk ve en önemli adımlardan birisidir. Genellikle aile işletmelerinde bireyci kültür ortamı vardır, bu nedenle doğru her zaman ailenin doğrusudur. Yönetici, aile üyelerinin karşısında ast konumundadır ve bu durum sürekli olarak çatışma çıkmasına ortam yaratabilir. Emir - kumanda ilişkisi olmadığı için, istek ve talimat karıştırılır. Terfilerde liyakatten ve performanstan çok, sadakat ve/veya kıdeme bakılır, böylece işgörenlerde pasif itaat ve sorumluluktan kaçma eğilimi yerleşir. Adaletsiz davranma da verimsizliği körükleyen diğer önemli sorunlardan birisidir. Ayrıca yetersiz iletişim de işletmede dedikoduların oluşmasına, dolayısıyla çalışma huzurunun zedelenmesine yol açacaktır. Ücret ve iş dengesi de gereği gibi kurulmaz,

fazla mesailer ihmal edilir. Son olarak çalışanların eğitimine gerekli önem verilmez, zaman ve para kaybı olarak bakılır.

1.4- Koordinasyon Sorunları: Aile üyeleri girişimciye ya da en büyük patrona olan yakınlıklarına göre işletmenin çeşitli bölümlerinde görevlendirilir. Başarılı görünmek amacıyla yalnızca kendi bölümlerinin çalışmalarına ve basanlarına odaklanırlar. En küçük bir sorun ortaya çıktığında diğer bölümler suçlanır, işletmede zamanla koordinasyonu etkisiz hale getiren şatolar oluşmaya başlar. Personel, diğerinin ne yaptığını bilemez duruma gelir. Sonuçta öyle bir duruma yaratılmış olur ki, girişimci bile bazı durumlarda şatolara giremeyecek duruma gelebilir. Nepotizm (kayırmacılık) aile üyesi olanlar ve olmayanlar şeklinde bölünmelere yol açabilir. Aile üyeleri arasındaki kıskançlıklar, kavgalar ve çekemezlilikler koordinasyon sorunlarına yol açabilir. İşgücü devrinin yüksek olması da koordinasyonun etkili olmasını engeller.

1.5- Kontrol Sorunları: Kontrol, işletmede planlanan faaliyetle gerçekleşen faaliyetin karşılaştırılmasıdır. Aile işletmelerinde informal kontrol vardır. Sezgiler bu aşamada da ön plana çıkar. Birden fazla kişiye sorularak çapraz doğrulama yapılır. Raporlardan çok, aileye yakın, güvenilir, kader arkadaşlarının verdiği bilgiler daha fazla dikkate alınır. Değerlendirme standartları belirlenmemiştir, işletmeye mal girişi ve çıkışı ile kasa en sıkı kontrol edilen yerlerdir. Yukarıdan aşağıya ve aşağıdan yukarıya bilgi akışında yetersizlikler vardır. Zaman yönetimi anlayışında önemli eklikler vardır, üretim ve ofis otomasyonunda bilgisayardan yeterince yararlanılmamaktadır, bütçeleme, performans analizi gibi konularda da bilimsel tekniklerden yararlanılmamaktadır.

2- Teknolojik Sorunlar

Ülkemizdeki KOBİ'lerin ve dolayısıyla aile işletmelerinin önemli bir bölümü, geleneksel yöntemlerle ve iç pazara dönük üretim yapmaktadır. Teknolojik yenilik ve gelişmeler, aile işletmelerinin çoğunda yeterli düzeyde izlenememekte ve işletmeye aktarılamamaktadır. Teknolojik sorunlar aşağıdaki başlıklarda toplanabilir.

- ◆ Teknolojik yeniliklerin izlenememesi
- ◆ Fuarlara katılmaması
- ◆ Sektöre ilişkin dergilerden yararlanılmaması
- ◆ Yatırım planı hazırlanmaması
- ◆ Finansman teminindeki zorluklar
- ◆ Finansman araçları ve teşviklerin yeterince izlenememesi

- ◆ Teknolojinin sürekli yenilenmemesi nedeniyle ciddi yatırımlara gereksinim duyulması
- ◆ Teknolojiyi kullanacak nitelikte eleman istihdamı yapılmaması

3-Kuşak Çatışmaları

Aile işletmelerinin sürekliliğinin sağlanamamasının en önemli nedenlerinden birisi **kuşak çatışmalarıdır**. Özellikle ikinci nesil, ülkemizdeki ya da diğer ülkelerdeki iyi üniversitelerde öğrenim görmüş, yabancı dil bilen ve teknolojiyi kullanmayı seven insanlardan oluşmaktadır. Birinci ya da kendisinden önceki kuşağa göre daha atik ve tez canlı davranma eğilimi göstermekte ve hata zaman zaman bir üst nesli yavaşlığı nedeniyle eleştirmektedir. Kuşak çatışmalarına ilişkin sorunlar şu başlıklarda toplanabilir:

- ◆ Devir planı yapılmamış olması
- ◆ Aile üyelerinin görev, yetki ve sorumluluk alanlarının net bir şekilde belirlenmemiş olması
- ◆ Kariyer planlamasının yapılmamış olması
- ◆ Aile üyelerine yönelik olarak **çatışma yönetimi** konulu eğitim verilmemiş olması
- ◆ Aile üyeleri arasında meydana gelebilecek çatışmalarda hakem rolü üstlenecek danışmanların olmaması
- ◆ işletme sahibinin etkili liderlik özelliklerine sahip olmaması

4- Temel Muhasebe Sorunları

Aile işletmelerinde karşılaşılan temel muhasebe (ve maliyet muhasebesi) sorunları şunlardır:

- ◆ Muhasebeye ilişkin temel kavramlar, standartlar ve ilkeler tam olarak kavranılmaması.
- ◆ Muhasebe uygulamalarının önemli ölçüde vergi mevzuatına dayandırılmış olması
- ◆ Muhasebeye bürokratik bir zorunluluk olarak bakılması
- ◆ Kayıt dışılık
- ◆ Muhasebe organizasyonu ve bilgi akışının yeterli düzeyde olmaması
- ◆ Muhasebe personelinin seçiminde özensiz davranma
- ◆ Maliyetlendirme sisteminin üretim süreçlerine uygun olmaması
- ◆ Dolaylı maliyetlerin dağıtımında uygun yöntemler ve anahtarların seçilememesi
- ◆ Değişken ve sabit maliyet ayrımının yapılmamış olması
- ◆ Gerekli bilgi ve belge akış sisteminin kurulmaması

5- Aile Üyeleri Arasında Çıkar Dengesinin Sağlanamaması

6- Aile ve İş İlişkilerinin Yarattığı Sorunlar

7- Aile Üyelerinin Şirket Ortağı, Aile Ferdi, Yönetici ve Çalışan Gibi Değişik Kimlikleri Karıştırmaması.

Ridvan BOZKURT

Milli Produktivite Merkezi Danışmanlık Bölüm Başkanı

rbozkur@mpm.org.tr

KAHVE MOLASI

ÜÇ ZARF

Şirkette eski genel müdür kovulmuş, yeni bir genel müdür atanmıştı. Eski müdür görevi devrederken, yenisine tavsiyelerde bulundu ve 3 adet zarf verdi. Her biri numaralanmıştı. Eski müdür yenisine ileride her başı sıkıştığında bir zarfı açmasını söyledi. Ve yeni müdür işe başladı. Altı ay işler yolunda gitti. Fakat sonra satışlar birdenbire düştü. Ne yapacağını bilemeyen yeni müdür, en sonunda 1. zarfı açtı. Zarfta şöyle yazıyordu: - Kendinden önceki müdürü suçla... Yeni müdür hemen bir basın toplantısı ayarladı ve sorunlar için kendinden önceki müdürün politikalarını suçladı. Basın ve borsa bu açıklamalara olumlu baktı, şirket hisseleri toparlandı, bu arada da satışlar düzeldi... İşler bir süre daha yolunda gitti. Fakat sonra üretim sorunları çıktı. Önceki olaydan tecrübeli yeni müdür gecikmeden 2. zarfı açtı. zarfta şu yazıyordu: - Şirketi yeniden organize et. Yeni müdür reorganizasyonu uygulamaya koydu, sorun çözüldü. Bir süre sonra işler yine bozuldu. Yeni müdür koşu koşu gitti ve 3. zarfı açtı: - Üç zarf hazırla...

ENERJİ GÜNDEMİ

**ÜRÜN ÇEŞİTLERİNE GÖRE SANAYİDEKİ KULLANIM İÇİN
YAKIT FİYATLARININ KARŞILAŞTIRMA TABLOSU
(27 Temmuz 2004 Tarihinde Belirlenmiş Olan Fiyatlarla)**

YAKIT ÇEŞİTİ		ISIL DEĞERİ	BİRİM FİYATI		ORTALAMA VERİM	TL/1000 kcal		YILLIK FİYAT ARTIŞI	UCUZLUK SIRALAMASI	1 Ağustos 2003 tarihindeki Fiyatların TL/1000 kcal
Fuel-Oil	6 No'lu FUEL-OIL (İstanbul - Avrupa Yakası)	9200 kcal/kg	416.913	TL/kg	83%	416.913×1.000 9200×0.83	54.598	6%	3	51.616
Propan	PROPAN DÖKME GAZ SANAYİ	11100 kcal/kg	1.476.000	TL/kg	92%	$1.476.000 \times 1.000$ 11.100×0.92	144.536	8%	1	133.666
LPG	MIX DÖKME GAZ SANAYİ	11000 kcal/kg	1.470.340	TL/kg	92%	$1.470.340 \times 1.000$ 11.000×0.92	145.291	18%	2	123.130
	45kg - TÜP (İstanbul)	11000 kcal/kg	1.667.608	TL/kg	92%	$1.667.608 \times 1.000$ 11.000×0.92	164.783	9%	4	150.733
Motorin	MOTORİN (İstanbul - Avrupa Yakası)	10200 kcal/kg	1.545.514	TL/kg	85%	$1.545.514 \times 1.000$ 10.200×0.85	178.260	10%	3	161.816
Elektrik	ELEKTRİK SANAYİ (TEDAŞ)	860 kcal/kWh	119.800	TL/kWh	99%	119.800×1.000 860×0.99	140.709	-5%	1	148.109
Doğalgaz Kesintisiz	OSB PROSES, BUHAR ve ELEKTRİK ÜRETİMİ (Botaş)	8250 kcal/m ³	231.950	TL/m ³	93%	231.950×1.000 8250×0.93	30.231	-2%	1	30.726
	SANAYİ PROSES, BUHAR ve ELEKTRİK ÜRETİMİ	8250 kcal/m ³	239.124	TL/m ³	93%	239.124×1.000 8250×0.93	31.166	-2%	2	31.955
	SANAYİ PROSES ve BUHAR (İstanbul-İGDAŞ)	8250 kcal/m ³	285.695	TL/m ³	93%	285.695×1.000 8250×0.93	37.236	-6%	6	39.666
Doğalgaz Kesintisiz	OSB PROSES, BUHAR ve ELEKTRİK ÜRETİMİ (Botaş)	8250 kcal/m ³	239.124	TL/m ³	93%	239.124×1.000 8250×0.93	31.166	-2%	1	31.777
	SANAYİ PROSES, BUHAR ve ELEKTRİK ÜRETİMİ	8250 kcal/m ³	246.520	TL/m ³	93%	246.520×1.000 8250×0.93	32.130	-3%	2	33.048
	SANAYİ - Serbest Tüketici Olan PROSES ve BUHAR (İstanbul-İGDAŞ)	8250 kcal/m ³	253.271	TL/m ³	93%	253.271×1.000 8250×0.93	33.010		4	
	SANAYİ - Serbest Tüketici Olmayan PROSES ve BUHAR (İstanbul-İGDAŞ)	8250 kcal/m ³	286.695	TL/m ³	93%	286.695×1.000 8250×0.93	37.367	-7%	6	40.067
	SANAYİ ISITMA (İstanbul-İGDAŞ)	8250 kcal/m ³	286.695	TL/m ³	93%	286.695×1.000 8250×0.93	37.367	-5%	6	39.210
Kömür	İTHAL LİNYİT KÖMÜR (İstanbul)	6500 kcal/kg	211.864	TL/kg	69%	211.864×1.000 6500×0.69	47.238	14%	2	41.570
	SOMA KÖMÜR (İstanbul)	4700 kcal/kg	169.491	TL/kg	65%	169.491×1.000 4700×0.65	55.480	5%	5	52.706

NOTLAR:

- Sanayideki kullanım için verilen yakıt birim fiyatlarında %18 KDV hariçtir.
- İşletme veriminin bir bölümü verim değerlerinin içerisinde gösterilmiştir. (Örneğin, sanayide kömürün daha iyi verimle yakılacağı kabul edilmiştir.)
- Yakma yan maliyetleri verim değerine eklenmiştir. (Yakıt hazırlama, depolama ve işletme giderleri)
- İthal kömürler içinde İstanbul'daki Sibiryâ Linyiti olduğu için 7000 kcal/kg alınmaktadır.
- Bu tablo yakıtların yaklaşık işletme maliyetleri hakkında fikir verebilmek için hazırlanmıştır.
- Otomatik kontrol kullanımı, bakım kalitesi gibi nedenlerle daha uygun maliyetler oluşturulabilir.
- Mix dökme gazın kullanımında buharlaştırıcı gerekmektedir. İşletme maliyetleri gözönüne alınmamıştır.
- Doğal gaz fiyatları 01 Temmuz 2004 tarihinde geçerli olan BOTAŞ, İGDAŞ, EĞO, İZGAZ, BURSAGAZ ve ESGAZ tarifelerinde belirtilen fiyatlardır.
- LPG fiyatları Ekim, Motorin 9 Temmuz 2004 ve 4 no'lu Fuel-oil (kalorifer yakıtı) 22 Temmuz 2004, 6 no'lu Fuel-oil 17 Temmuz 2004, Gazyağı 27 Temmuz 2004 tarihi itibarıyla belirlenmiş fiyatlardır.
- Elektrik fiyatları 01 Ocak 2004 tarihi itibarıyla olup, konutlardaki Elektrik fiyatlarına KDV'nin yanı sıra %5 Belediye Vergisi de dahil edilmiştir.

Bu tablo DOSİDER - Doğal Gaz Cihazları Sanayicileri ve İşadamları Derneği tarafından hazırlanmıştır.

ÜRÜN ÇEŞİTLERİNE GÖRE KONUTLARDAKİ KULLANIM İÇİN YAKIT FİYATLARININ KARŞILAŞTIRMA TABLOSU

(27 Temmuz 2004 Tarihinde Belirlenmiş Olan Fiyatlarla)

YAKIT ÇEŞİDİ		ISIL DEĞERİ	BİRİM FİYATI		ORTALAMA VERİM	TL/1000 kcal	TL/1000 kcal	YILLIK FİYAT ARTIŞI	UCUZLUK SİRALAMASI	1 Ağustos 2003 tarihindeki Fiyatlarla TL/1000 kcal
Doğal Gaz	(İstanbul-İGDAŞ)	8250 kcal/m ³	337.120	TL/m ³	93%	337.120x 1.000 8.250 x 0.93	43.939	-5%	4	46.267
	(İstanbul-İGDAŞ)	8250 kcal/m ³	337.120	TL/m ³	93%	337.120 x 1.000 8.250 x 0.93	43.939	-36%	4	68.938
Kömür	İTHAL KÖMÜR (İstanbul)	7000 kcal/kg	260.000	TL/kg	65%	260.000 x 1.000 7.000 x 0.65	57.143	18%	1	48.352
	SOMA KÖMÜRÜ (İstanbul)	5500 kcal/kg	200.000	TL/kg	60%	200.000 x 1.000 5.500 x 0.60	60.606	5%	3	57.576
Fuel-Oil	KALORİFER YAKITI (İstanbul - Avrupa Yakası)	9700 kcal/kg	895.000	TL/kg	80%	895.000 x 1.000 9.700 x 0.80	115.335	6%	3	109.278
LPG	MIX DÖKME GAZ KONUT	11000 kcal/kg	1.735.000	TL/kg	91%	1.735.000 x 1.000 11.100 x 0.92	169.898	9%	1	156.385
	PROPAN DÖKME GAZ KONUT	11100 kcal/kg	1.749.940	TL/kg	92%	1.749.940 x 1.000 11.100 x 0.92	171.361	7%	2	159.922
	12 kg TÜP (İstanbul)	11000 kcal/kg	1.958.333	TL/kg	90%	1.958.333 x 1.000 11.000 x 0.90	197.811	9%	4	180.976
Motorin	MOTORİN (İstanbul - Avrupa Yakası)	10200 kcal/kg	1.823.669	TL/kg	84%	1.823.669 x 1.000 10.200 x 0.84	212.847	10%	3	193.272
Gazyağı	GAZYAĞI (İstanbul - Avrupa Yakası)	10400 kcal/kg	1.733.750	TL/kg	84%	1.733.750 x 1.000 10.400 x 0.84	198.460	6%	2	187.014
Elektrik	ELEKTRİK KONUT (TEDAŞ)	860 kcal/kWh	158.344	TL/kWh	99%	158.344 x 1000 860 x 0.99	185.981	0%	1	185.981

NOTLAR:

- 1- Konutlardaki kullanım için verilen yakıt birim fiyatlarına %18 KDV dahil edilmiştir.
- 2- İşletme veriminin bir bölümü verim değerlerinin içerisinde gösterilmiştir. (Örneğin, sanayide kömürün daha iyi verimle yakılacağı kabul edilmiştir.)
- 3- Yakma yan maliyetleri verim değerine eklenmiştir. (Yakıt hazırlama, depolama ve işletme giderleri)
- 4- İthal kömürler içinde İstanbul'daki Sibiryalı Linyiti olduğu için 7000 kcal/kg alınmaktadır.
- 5- Bu tablo yakıtların yaklaşık işletme maliyetleri hakkında fikir verebilmek için hazırlanmıştır.
- 6- Otomatik kontrol kullanımı, bakım kalitesi gibi nedenlerle daha uygun maliyetler oluşturulabilir.
- 7- Mix dökme gazın kullanımında buharlaştırıcı gerekmektedir. İşletme maliyetleri gözönüne alınmamıştır.
- 8- LPG fiyatları Ekim, Motorin 9 Temmuz 2004 ve 4 no'lu Fuel-oil (kalorifer yakıtı) 22 Temmuz 2004, 6 no'lu Fuel-oil 17 Temmuz 2004, Gazyağı 27 Temmuz 2004 tarihi itibarıyla belirlenmiş fiyatlardır
- 9- Doğal gaz fiyatları 01 Temmuz 2004 tarihinde geçerli olan BOTAŞ, İGDAŞ, EGO, İZGAZ, BURSAGAZ ve ESGAZ tarifelerinde belirtilen fiyatlardır.

Bu tablo DOSİDER - Doğal Gaz Cihazları Sanayicileri ve İşadamları Derneği tarafından hazırlanmıştır.

EKONOMİ GÜNDEMİ

TÜKETİM VE İNSAN

Tüketici insan, gelişmiş endüstri toplumlarında iyice etkin hale gelmektedir. Tüketici insanın ana gayesi bir şeye sahip olmak değildir, iç dünyasındaki boşluğun, dirençsizliğin, yalnızlığın ve endişenin üstesinden gelebilmek için daha çok tüketmektir. Çok büyük yatırımlarla ve endüstriyle, devlete ve çalışan sınıfa ilişkin bürokrasiyle tanımlanan bir toplum içinde, kendi çalışma koşullarında hiçbir etkinliği olmayan kişi kendini aciz, yalnız bunalımlı ve endişeli hisseder. Aynı zamanda, büyük tüketim endüstrisinin gereksinimi olan kar nedeniyle, insan, reklam aracılığıyla giderek daha çok tüketmek isteyen, her şeyi bir tüketim başlığı altında kavrayan-sigaralar, içkiler, seks, sinemalar, televizyon, seyahat hatta eğitim, kitaplar, yayınlar- doyumsuz, her şeye karşı maymun iştahlı bir kişiliğe dönüşüyor. Yeni yapay gereksinimler yaratıldı, insanın zevkleri yönlendirildi. Tüketim, bugünkü endüstriyel toplumda egemen psikik güç durumuna gelmektedir.

Tüketici insan, bilinçsizce sıkıntısının ve endişenin baskısında iken mutluluk yanılsaması taşır. İnsanın makinaların üzerinde egemenliği artıkça insan olarak daha güçsüzleşmekte, daha fazla tükettikçe de endüstriyel sistemin yarattığı ve yönlendirdiği bitip tükenmeyen gereksinimlerin kölesi olmaktadır. Heyecanı ve coşkuyu yaşamamanın zevki, mutluluğu ve maddi rahatlığı da canlılık zanneden insanın doyurulmuş açgözlülüğü, yaşamın anlamı haline dönüşür ki bu mücadele yeni bir din gibidir. Tüketim özgürlüğü, insanın özgürlüğünün özü haline gelir.

Kişi, yalnızca üretim alanında yönetilip idare edilmekle kalmıyor, aynı zamanda sözde insanın özgür seçimini yapabildiği tek durum olan tüketim alanında da yönetilmektedir. Tüketim alanında ister

gıda, giyim, içki, sigara, sinema ya da tiyatro gibi her tür şey olsun, güçlü talep mekanizması iki amaçla yönlendirilmektedir. İlki; yeni satış ürünlerine yönelik, bireyin isteğini durmadan artırmak, ikincil olarak da; sürekli ayakta tutulan bu istekleri endüstrinin karı doğrultusunda yönlendirmek. Tüketim ürünleri endüstrisinde büyük çaptaki sermaye yatırımının boyutu ve birkaç dev yatırımın aralarındaki rekabet; tüketimi şansa bırakmayı, tüketicinin de istediğini ya da istediği kadarını alma seçeneğini olanaklı kılmayı engelliyor. Bireyin talepleri durmadan kışkırtılmalı, beğenileri yönlendirilip yönetilmeli ve önceden bilinebilir olmalıdır. İnsan, tek arzusu daha çok, daha "iyi" tüketmek olan, sonsuza dek memeden kesilmeyecek bir "tüketici" haline dönüştürülmüştür.

Çalışma saatleri süresince insan, üretim ekibinin bir parçasıymışçasına yönetilmektedir. Boş zamanlarında ise, insan, beğenisi önceden koşullandırılmış olmasına rağmen kendi özgür beğenisi doğrultusunda davrandığını sanan kusursuz bir tüketici olarak idare edilip, yönetilmektedir. İnsan, sürekli sloganlarla, taleplerle ve gerçekdışı seslerle hala sahip olabileceği gerçeğin son kısıntısından da yoksun bırakılıyor. Doğruluğuna inandığı şeyler konusunda insan, çocukluğundan itibaren hayal kırıklığına uğramaktadır. Elimizde bize kalan çözümsel olabilecek küçük bir düşünce, gerçek olan azıcık bir duygu var, bu nedenle de bizi, ancak geride kalanlarla uyumlu olmak dayanılmaz bir yalnızlıktan ve hiçlik duygusundan koruyabilir. Birey, kendini, sahip olduğu güçleri ve iç zenginliği taşıyabilen biri gibi görmemekte, aksine yaşayan özünü yansıttığı kendi dışındaki güçlere bağımlı çaresiz biri gibi algılamaktadır.

Erich Fromm
Kariyer Yayınları

HER YÖNÜYLE YENİ LİRA VE EKONOMİK HAYATA ETKİLERİ

Paramızın satın alma gücü son yıllarda enflasyon nedeniyle sürekli düşmüştür. Dolayısıyla da, 1981 yılından bu yana piyasanın ihtiyaç duyduğu para ihtiyacını karşılayabilmek için ortalama her 2 yılda bir olmak üzere 11 yeni küpür dolaşıma çıkarılmıştır. Dünyada en büyük küpürlü banknotun ülkemizde olması paramızın itibarını ortadan kaldırmıştır. Katrilyonların ortaya çıkması da paranın en temel işlevi olan **değişim ve kıymet saklama aracı** fonksiyonlarını da olumsuz etkilemiştir. Bu durum insanlarımızı psikolojik olarak rahatsız etmektedir.

Şuan yürütülen istikrar programının olması, fazla sıfırlardan rahatsızlık duyulması, enflasyonun düşüş trendinde olması operasyon için uygun bir ortam sağlamaktadır. Ayrıca, Merkez Bankasının özerkliğinin yasallaşması da operasyondaki kararlılığın artmasını kuvvetlendirmektedir.

Yaşanan-Yaşanmakta Olan Sorunlar : Parasal değerlerin yazılmasında, vezne işlemlerinde, muhasebe ve istatistik kayıtlarında, bilgi işlem programlarında, ödeme sistemlerinde, fiyat etiketlemelerinde, hesap makinelerinde ve paranın yazılması gereken her yerde sorunlar yaşanmaktadır. Dolayısıyla da daha fazla üretim, tüketim ve stoklama maliyeti olmaktadır ve sürekli üst değerde yeni banknot gereksinimi oluşmaktadır. Ayrıca, Elektronik uluslararası para transferi (SWIFT) sisteminde en çok **14 haneye** kadar değerlerin ifadesi mümkün olduğu için 99 trilyon TL nin üzerinde işlem yapılamamaktadır.

Bu Güne Kadar Yapılan Çalışmalar : Paradan 5 sıfır atılması amacıyla hazırlana ilk Kanun Tasarısı 25.12.1998 Tarihinde Başbakanlığa gönderilmiştir. Paradan 6 sıfır atılması amacıyla hazırlana ikinci Kanun Tasarısı ise 26.05.2000 de Ekonomiden Sorumlu Devlet Bakanlığına gönderilmiştir. Ancak, yaşanan ekonomik krizler sonucunda istikrarlı bir ekonomi yönetiminin gösterilememesi, enflasyon oranlarının yüksek olduğu döneme rastlaması ve enflasyonla mücadele programı istikrarlı bir şekilde sürdürülerek enflasyon oranının aşağıya çekilememesi gibi nedenlerle sıfır atma

operasyonu bugüne kadar gerçekleştirilememiştir.

YTL'ye Geçişin Uygulama Adımları : Cumhuriyet dönemi ile özdeşleşen para birimimizin ismi olan "Lira" ibaresi aynen korunmuştur. Parasından sıfır atan ülkelerin birçoğunda olduğu gibi para birimimizin başına "Yeni" ibaresi getirilmiştir. 1 Ocak 2005'ten itibaren ilk bir yıl, TL ve YTL banknotlar birlikte kullanılacak, YTL'ye geçildikten bir kaç yıl sonra da "Yeni Türk Lirası"ndaki "yeni" ibaresi kaldırılacak ve TL'ye dönülecektir. Türk Lirası'na yapılan atıflar değişim oranında Yeni Türk Lirası'na yapılmış olacaktır.

Ödeme kaydedici cihaz üreticileri veya ithalatçıları, Maliye Bakanlığına müracaat ederek gerekli izni aldıktan sonra, daha önce onaylananlar da dahil olmak üzere ödeme kaydedici cihazlarını YTL ve YKr'ye göre işlem yapacak tarzda düzenleyecekler. Düzenleme işlemleri en geç 31 Mart 2005 tarihine kadar tamamlanmış olacak. Cihazları düzenlenen mükellefler, 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren satışlarında, müşteriler ödemeyi hangi parayla (TL, YTL, YKr) yaparlarsa yapsınlar, kayıt ve belge verme işlemlerini YTL ve YKr'ye göre gerçekleştirecekler. Defter tutma zorunluluğu olan gerçek-tüzel kişilere dönem ortasında ara hesap vaziyeti çıkarma yükü getirmemek ve ikili kayıt oluşmasını önlemek için uygulamaya 01.01.2005'te geçilecektir.

Küpür Bilgileri : YTL banknot ve madeni paralardan oluşacaktır. YTL banknotlar (kağıt paralar) 1, 5, 10, 20, 50 ve 100 YTL, madeni paralar ise 1, 5, 10, 25, 50 YKr ve 1 YTL şeklindedir. Dolayısıyla da kağıt para olarak 250 ve 500 bin liralardan tedavülden kaldırılmış ve 50 ve 100 milyonlukların paraleli olan 50 ve 100 YTL'ler tedavüle girmiş olacaktır. Yarım Yeni Kuruşun üzerindeki değerler bir Yeni Kuruşa tamamlanacak, yarım Yeni Kuruş ve altındaki değerler ise dikkate alınmayacaktır. (14.999 TL=1 YKr, 15.000 TL= 1 YKr, 15.001=2 YKr)

Şu an toplam emisyonun (para hacminin) % 1,1 i madeni paralardan oluşmakta iken bu oran yeni uygulamayla % 5,2'ye çıkmaktadır. Böylece, madeni para

kullanım alışkanlığı artacaktır. Ayrıca, Kuruş'la işlem yapma dönemine geri dönecektir.

TL' den Sıfır Atılmasının Olumlu Etkileri : Fazla sıfırın neden olduğu "yaşanan ve yaşanmakta olan sorunlar ortadan kalkacak, bu sayede enflasyonla mücadeledeki kararlılık devam ettirilecektir. Ulusal paramız, toplumumuz ve diğer ülkeler nezdinde güven tazeleyecek ve itibarı artacaktır. 1 kuruş (5.000 TL) ve 50 YTL (50 milyon) ve 100 YTL (100 milyon) değerli alt ve üst küpürlerin çıkarılmalarıyla ekonomik birimlerin işlem hacimleri rahatlatılacak ve banknot üretim maliyeti azalacaktır. Enflasyonun tek haneli rakamlara düşürülmesiyle uzun yıllar küpür değişikliğine gitmeye gerek kalmayacaktır. YTL ve YKr kayıt ve işlemlerde sadelik ve parasal tutarların ifadesinde pratiklik sağlayacaktır. Güçlü para imajı psikolojik olarak, Enflasyon beklentilerinin olumlu seyrine katkıda bulunacaktır

Türk Lirasından sıfır atılmasının bazı riskleride vardır. Özel ve resmi kurumların belirtilen sürede teknik hazırlıklarını tamamlayamaması, tek haneli enflasyona 2005 yılı başı itibariyle geçilememesi, fiyat yuvarlamalarının enflasyon düşüşünde geçici sapma oluşturarak enflasyonu artırma olasılığı, değeri bir kuruş etmeyen hisse senetlerinde uyarılama sorunu, gelirlerde psikolojik azalmanın yaratacağı talep düşüşü ve bunun sonucunda oluşabilecek ekonomik durgunluk sayılabilir.

Kurumlar Arası Görev Dağılımı : Bu Kanunun uygulanmasında karşılaşılan tereddütleri gidermeye ve gerekli düzenlemeleri yapmaya Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yetkili olacaktır. Ayrıca, görev alanlarına giren konularda düzenleme yapmaya ise; Maliye Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Sermaye Piyasası Kurulu ve

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu yetkili olacaklar.

Dolaşımda bulunan banknot kalitesinin artırılması amacıyla ; banknotların yıpratılmaması için gerekli dikkat ve özenin gösterilmesi, banknotların üzerine yazı yazılmaması, buruşturulmaması ve delinmemesi, banknot işleme sistemlerinin çalışmalarının olumsuz yönde etkilenmemesi için yırtılmış banknotların naylon bantlarla yapıştırılmaması, cüzdan kullanma alışkanlığının edinilmesi gibi pratik önlemlere de dikkat edilmelidir. Ayrıca, vatandaşlarımızın ellerine geçen eskimiş ve yıpranmış banknotları Merkez Bankası Şubeleri veya bankacılık sistemi aracılığıyla değiştirmeleri gerekmektedir.

SONUÇ

Şirket ve esnafların, yazar kasaların uyumu, stok takibi, muhasebe, kasa işlemleri, fatura ve makbuz üretimi, otomatik tartı ve fiyatlama programlarında gerekli değişiklikleri yapmaları, kasiyerlerini YTL banknotlarının geçerlik kontrolleri konusunda eğitmeleri, fiyat etiketlerini TL ve YTL olarak ikili olarak düzenlemeleri ve çalışanlarına yönelik bu ve diğer konularda yeterli düzeyde "YTL uygulamaları ile ilgili eğitim seminerleri düzenlemeleri gerekmektedir.

Enflasyon muhasebesi, E-Bildirge ve YTL'ye uyum süreçleri aynı döneme rastladığından bu hazırlık süreci en iyi şekilde değerlendirilmelidir. Bunun için her kesime hitap eden bilgilendirme toplantıları yapılabilir, ücretsiz YTL Danışma Hattı (0800 -----) açılabilir. Her sektörde hizmet verenlere ve alanlara yönelik ayrı ayrı, yapacakları hazırlıkları içeren kısa broşürler hazırlanabilir. Bu broşürlerin ulaşım vasıtalarında ücretsiz dağıtımıyla da önemli bir kesime kısa yoldan ulaşılmış olacaktır.

Eyüp ELMAS

İl Planlama Uzman Yardımcısı

eyupelmas@superposta.com

SUNİ KRİZ PEŞİNDEKİLER

Sanayi Bakanı, cari açığın büyüdüğünü söyleyenlerin suni kriz peşinde olduğuna ilişkin bir açıklama yaptı. Bakanın açıklamasına bakılırsa faiz-döviz-borsa üçgeninde oynayan kesim ülkeyi suni kriz beklentisi içine sokmak istiyor, oysa eylül ayından itibaren turizm dövizini girişleri cari açığı dengeleyecek.

Son zamanlarda Türkiye'de reel kesimin iyi, gerisinin kötü olduğuna ilişkin bir yaklaşım oluştu. Bu yaklaşımda anahtar rolü faiz oynuyor. Ekonomide iki türlü akım vardır. İlki reel akım dediğimiz mal ve hizmet üretimi ve satışı karşılığında elde edilen gelirler, ikincisi bu gelirlerin kullanım biçimi olan parasal akımlar. Elde edilen gelirler iki biçimde kullanılır: Tüketim ve tasarruf. Tasarruf ettiğiniz tutarları da iki şekilde kullanabilirsiniz: Tasarrufunuzu dövize çevirir, yastık altına atar ekonomi dışına çıkarırsınız ya da yatırımda kullanırsınız.

Yatırım iki biçimde olabilir: İşinizde kullanacağız makinelere, işyerlerine yatırım yapabilirsiniz ya da başkalarının yatırım yapması için tasarrufunuzu toplumun hizmetine sunarsınız. Tasarrufunuzu, başkaları yatırım yapsın diye toplumun hizmetine sunarsanız karşınızda iki seçenek vardır: Tasarrufunuzu yatırımcıların kullanması için borç olarak verirsiniz, ya da hisse senedini borsaya arz etmiş olan şirketlerin hisse senedini alırsınız.

Tasarrufunuzu borsada değerlendirmeniz, eğer hisselerini aldığınız şirket ilk kez halka açılmıyorsa yatırıma doğrudan değil, dolaylı hizmet etmiş olur. Yani ikinci elden aldığınız hisselerle o şirketin piyasa değerinin yükselmesine ve değeri yükselen şirketin yeni yatırımlara girmesine yol açarak dolaylı bir yatırım dalgasının ortaya çıkmasına neden olabilir.

Mahfi Eğilmez

Ekonomist-Yazar

mahfie@garanti.com.tr

Siz de bu değer artışından elinizdeki senedin değerinin yükselmesiyle pay alırsınız.

Tasarruflarını borç vererek değerlendirenler, tüketimden vazgeçmenin, yani bir süre fedakârlık etmenin karşılığında bir bedel talep ederler. Buna faiz denir. Faiz, yalnızca zenginlerin ya da emek dışındaki gelir gruplarının elde ettiği bir gelir türü değildir. Buna karşılık Türkiye'de faiz gelirine ve borsa kazancına yol açan tasarruflar yeteri kadar yaygın olmadığı için yatırımlar da düşük düzeyde kalmaktadır.

Tasarruflarını faiz karşılığında borç olarak verenler ile borsaya yatıranlar suni kriz peşinde filan değildir. Tam tersine suni ya da doğal kriz en çok onları sıkıntıya sokar. Eğer açıklamada konu edilen husus manipülasyon ise o zaman bundan şikâyet etme hakkı hükümet üyelerine değil tam tersine faiz-döviz-borsa üçgeninde olan insanlara aittir.

Bugün şikâyet ettiğimiz faizler kamu kesiminin, özel reel kesime ucuz kredi verebilmek, ucuz girdi sağlayabilmek için yarattığı görev zararlarından, özel kesimin ödemediği vergilerden, ödemediği sosyal güvenlik primlerinden doğan borçlanmalardan dolayı çıktı ortaya. Bu gerçekleri tersine çevirip de sanki kendiliğinden oluşmuş bir kamu kesimi borç stoku ve yüksek faiz sorunu varmış gibi insanların kafasını birtakım hayaletlerle karıştırmanın anlamı yok.

Ekonomi ciddi bir iştir. Eğer bir ülkenin altı aylık cari açığı, o ülkenin tarihi boyunca oluşmuş yıllık cari açıkların en yükseğini bile geçmişse bu konuda uyarı yapanlara kulak verilmesinde yarar vardır. Bu uyarının suni kriz yaratıcılığıyla filan ilgisi yoktur.

TÜRKİYE EKONOMİK GÖZLEM TABLOSU

MAKRO GÖSTERGELER	Birim	2000	2001	2002	2003	2004	2004 Tarih
REEL EKONOMİ							
GSMH (TL)	Trilyon TL	125.596	176.484	273.463	356.681	419.692	Tahmin
GSMH (USD)	Milyar USD	200	143	181	238	278	Tahmin
GSMH (Kişi Başına USD)	USD	2.965	2.146	2.584	3.383	3.750	Tahmin
Büyüme	%	6,3	-9,4	7,8	5,9	12,4	1 Q
FİYATLAR							
TEFE (Yıl Sonu)	%	28,3	88,6	30,8	13,9	10,5	Ağustos
TÜFE (Yıl Sonu)	%	35,9	68,4	29,7	18,4	10,0	Ağustos
DÖVİZ KURU							
TL/\$ (Yıl Ortalaması)	TL	626.716	1.231.322	1.513.112	1.500.269	1.510.000	Ağustos
ORT. HAZİNE FAİZİ (Yıllık Bileşik Ort)	%	36,0	63,9	49,8	28,7	26,3	Temmuz
İŞSİZLİK ORANI	%	6,6	8,4	10,3	10,5	12,4	1 Q
BÜTÇE							
Bütçe Gelirleri	Trilyon TL	33.756	51.813	76.400	100.238	60.659	Haziran
Bütçe Giderleri	Trilyon TL	46.602	80.379	115.485	140.054	76.588	Haziran
Faiz Dışı Giderler	Trilyon TL	26.162	39.314	63.614	81.445	41.550	Haziran
Faiz Giderleri	Trilyon TL	20.440	41.065	51.871	58.609	35.038	Haziran
Bütçe Dengesi	Trilyon TL	-12.846	-28.566	-39.085	-39.816	-15.929	Haziran
Faiz Dışı Bütçe Dengesi	Trilyon TL	7.594	12.499	12.786	18.793	19.109	Haziran
Faiz Dışı Bütçe Dengesi/GSMH	%	6,0	7,1	4,7	5,3	4,6	Haziran
Nakit Dengesi	Trilyon TL	-12.751	-32.117	-34.387	-41.902	-14.899	Haziran
BORÇ GÖSTERGELERİ							
Kamu İç Borç Stoku	Trilyon TL	36.420	122.157	149.870	194.387	211.970	Haziran
Tahvil	Trilyon TL	34.363	102.128	112.850	168.974	185.896	Haziran
Bono	Trilyon TL	2.057	20.029	37.020	25.413	26.074	Haziran
Toplam Dış Borç Stoku	Milyar USD	120	115	131	147	147	1 Q
Orta Uzun Vadeli Dış Borçlar	Milyar USD	92	99	116	124	123	1 Q
Kısa Vadeli Dış Borçlar	Milyar USD	28	16	15	23	24	1 Q
Kamu Dış Borç Stoku	Milyar USD	56	74	80	78	78	1 Q
Kamu Toplam Borç Yükü	%	57	121	99	87	79	Haziran; 1Q
ÖDEMELER DENGESİ							
İhracat (FOB)	Milyar USD	30,7	34,4	39,1	50,8	36,6	Ocak - Tem
İthalat (FOB)	Milyar USD	-53,1	-38,9	-47,8	-64,8	-50,6	Ocak - Tem
Dışticaret Dengesi	Milyar USD	-22,4	-4,5	-8,6	-13,9	-14,0	Ocak - Tem
Cari İşlemler Dengesi	Milyon USD	-9.819	3.390	-1.782	-6.808	-10.025	Ocak - Tem
PARASAL GÖSTERGELER							
Emisyon	Trilyon TL	3.772	5.511	8.069	10.987	14.181	Ağustos
M1	Trilyon TL	8.210	11.077	15.665	21.045	25.760	Ağustos
M2	Trilyon TL	32.813	46.303	61.449	80.435	99.386	Ağustos
M2Y	Trilyon TL	57.167	104.698	133.403	149.665	169.931	Ağustos
Para İkameti Oranı (DTH / M2Y)	%		55	54	46,3	41,5	Ağustos
MEVDUAT TOPLAMI	Trilyon TL	56.293	106.782	134.175	148.555	169.154	Ağustos
TL Mevduat	Trilyon TL	30.918	44.280	57.275	74.409	92.287	Ağustos
YP Mevduat	Trilyon TL	25.375	58.238	74.241	71.653	73.009	Ağustos
Bankalararası Mevduat		8.296	4.264	2.659	2.493	3.858	Ağustos
KREDİ STOKU	Trilyon TL	27.775	34.694	34.737	50.527	72.058	Ağustos
Kredi/Mevduat Oranı	%	49,3	33,8	26,4	34,6	43,6	Ağustos
MB UA DÖVİZ REZERVLERİ	Milyar USD	21,6	18,7	26,7	32,2	32,4	Ağustos

SİSTEMATİK YAKLAŞIMLAR

OKUMAK ÜZERİNE

"Susam ve Zambaklar"ı Proust çevirmiş Fransızcaya. Ruskin'in bahçesine oldukça uzun bir revaktan giriyoruz. Romancı, elli sekiz sayfalık bir girişle, eseri -daha doğrusu kendini tanıtıyor:

"Ruskin okumaya çok önem verir. Ben bu fikirde değilim. Çocukken okuduğumuz kitapların yeri başka, cazibeleri büyük, hatıraları aziz. Ama bu okumalardan bizde kalan, daha çok oturduğumuz yerlerin ve günlerin hatırası."

Proust yanılmıyor mu acaba? Tecessüsümüz yeni fetihlere kanatlanırken, gündeliğe, bayağıya, alışılmışa takılıp kalan bir dikkat ne kadar zavallı. Okumak, iki ruh arasında âşıkane bir mülakattır. Her yabancı intiba vuslatın büyüsunü bozar. İster güneş ışıldasın gök kubbede, ister duvarda bir petrol lambası yansın. Pencerede şakıyan kuşlardan bize ne. Reel olan tabiat değil, kitaplarda görülen rüyadır. Meçhule açılan bir kapıdır kitap. Meçhule, yani masala, esrara, sonsuza.

Proust'a dönelim: "Okumak başka, sohbet başka. Okurken bir başka düşünceyle temas halindeyiz, ama tek başımızdayız, insan fikri bakımdan çok daha güçlü. Konuşma, bu gücü dağıtır. Okurken sadece ilham alırız, kafamız dilediği gibi çalışır. Hem yalnızız, hem beraber. Bir nevi mucize..." Ne yazık ki, bu sihirli mahremiyetin de hudutları var. "Güzel kitaplar yazar için bir son, okuyucu için bir davettirler. Suallerimize cevap vermezler. Birtakım arzular uyandırırılar bizde, iştiaklarımızı alevlendirirler. Yazar sözünü bitirince şaşarak farkederek ki, hiçbir şey söylememiştir henüz..." Kitap her sualimizi karşılayamaz, doğru. Ama, hangi sohbetten doyarak çıkarız? Bu kanma bilmeyen susuzluk insanın alnyazısı değil mi? Şüphelerimizi, tereddütlerimizi arzın ve zamanın bütün büyük zekâları çözemezse, dar bir coğrafyanın ve hasis tesadüflerin karşımıza çıkardığı bir insan nasıl çözebilir? Kitap denen uçsuz bucaksız okyanusta daima yeni keşifler yapmak kabil. Hangimizin irfanı, o sonsuz "belki"yle boy ölçüşebilir?

"Şairlerin coşkunluğu bize de geçer. Ama, bu heyecanın mânâsını anlayamayız. Çizdikleri tablolarda, bildiğimiz dünyadan çok başka bir dünya ile karşılaşırız. Bu manzaralar harikuladedir, çünkü bir dâhinin dikkatini çekmişlerdir. Serseri ve kayıtsız bir dikkat tesadüfen o manzaralar üzerinde durmuş. Tasvir sanatının en büyük hüneri: sis. Sanatçının görevi, tabiatı örten çirkinlik ve manasızlık örtüsünü şöyle bir aralayivermek. Bak ve gör demek bize, sonra kaybolmak." Yalnız o kadar mı? Okuyucularını bu sihirli âlemde adım adım dolaştıran yazarlar da var. İskoçya, Walter Scott'un cazibesine yakalananlar için kendi vatanlarından daha canlı, daha gerçek, daha iyi bilinen bir dünyadır.

"Okuma, içimizdeki meçhul âlemin kapılarını açan bir anahtar." Peki ya ama, o meçhul âlemin tekevvününde payı yok mu okumanın? İç dünyamızın sınırlarını genişleten kitap değil mi?

Proust devam ediyor: "Okuma zihni hayatı uyandırmalı, yerini almamalı onun. Başkalarının hazırladığı bir bal değil hakikat, onu kitap sayfalarından toplayamayız, kafamızın ve gönlümüzün iç hamleleri ile fethedebiliriz ancak." Doğru. Zihin an, kitap çiçek, dış dünya kovan. "Aydın okumak için okur. Kitaba kitap olduğu için perestiş eder. Bulduğunu yükler hafızasına. Sindiremez, hayatına katamaz. Kendi kendini zehirler. Bu fetişist saygı zararlıdır, ama çok yaygındır da. Bu "edebî hastalığa" büyük adamlar daha çok tutulurlar. Düşünce ile doğrudan doğruya temas etmedikleri zaman kitaplara beraber olmaktan hoşlanırlar. Zaten, kitaplar da onlar için yazılmış değil mi? Büyük zekâlar kitabîdirler. Ama bu, kitabîliğin bir kusur olmasına mâni değildir. Kitabîlik, zekâdan çok hassasiyet için

tehlikeli. Dâhi her okuduğunu temessül eder, kendi malı olur fikirler. Bir kucak odun küçük bir ateşi söndürür, büyük bir ateşi daha da canlandırır."

Aşağı yukarı aynı yıllarda bir başka düşünce adamı çok daha haşin, çok daha insafsız bir makale yayımlıyordu. Psikolog romancının "Revue Philosophique"de çıkan bu yazıyı ("La Manie de la lecture", Ossip-Lourie, s.263 vd. 1915) okumamış olmasına imkân var mı? "Okuma Hastalığı" serlevhali makale şöyle başlıyor:

"Bütün medeni ülkelerde aynı şikâyet: Okumuyoruz. Kitaplar çoğaldıkça okuma sevgisi azalıyor. Ama, yine de birçokları için okuma bir hastalık. Böyleleri incelemek, düşünmek, dinlemek, eğlenmek için okumaz; okumak için okur. Ne sanat heyecanı ararlar, ne zekâlarını geliştirme emelindedirler. Çok okurlar, ellerine geçeni okurlar. Sabırsızdırlar, sırtlarından bir yük atmak isterler sanki. Okuduklarını reddetmek veya tartışmak ihtiyacını duymazlar. Kitap kapanır kapanmaz içindekiler unutulur. En büyük zevkleri kitap değiştirmektir. Her matbua'ya saldırırlar. Kimi yarısını okur kitabın, kimi yalnız sonuna bakar. Kimi de bir baştan bir başa okur (meselâ gazete tiryakileri.) Okur gibi yapanlar da caba. Hepsi de rüya görür gibi okur." Bu tiryakilik tembelliğin marazî bir şeklidir, yazara göre. "Okuma delisi birçok şeyleri anladığını vehmeder. Başkalarının sözleriyle yetinmek, her konuda başkasının anlayışına, başkasının fikirlerine başvurmak, alışkanlıkların en kötüsü. 'Kitapta okudum, gazete yazıyor' gibi sözler iradenin ve kişiliğin yokluğunu gösterir. Aşırı ve düzensiz okuma hafızayı, düşünce mekanizmasını bozar. Hasta gündelik hayattan kopar, çevresinde olup bitenleri göremez, anlayamaz. Marazî okumanın belirtilerinden biri hafıza zayıflamasıdır. Hasta gerçek hâdiseleri unuttur, okuduklarını hatırlar. Realiteden uzaklaşır, kitaptaki olaylara bağlanır. Düşünceleri birbirine karışır. Kendi başına muhakeme edemez olur."

Yazar söylediklerini şöyle hülâsa ediyor: "Okuduğunu tahlil etmeyen, daha önce okuduklarıyla karşılaştırmayan, her an kendi kafasını kullanmayan zekâsını mahveder. Okumak, sayfanın bütünü, cümleleri, kelimeleri anlamaktır, Dikkat gevşeyince gölge düşünceler kalır kafada. Çabuk okuyan dikkatini teksif edemez."

Makalenin yazarın bu çeşit okumayı gerçek bir hastalık olarak vasıflandırır. "Okuma ile zehirlenenler uykularını kaybederler. Uykusuzluk psikoz başlangıcıdır. Bu hastalık da, afyon ve esrar gibi, rüyalara, hayallere, sanrılara yola-çar. İletin bir başka tezahürü de mektup yazma, daha doğrusu yazı yazma hastalığıdır."

Freud'a göre nevrozların başlıca, hatta biricik kaynağı cinsî hayattır; "Felsefe Dergisi"nin psikolog muharririne göre, marazî okuma. "Ne gariptir ki, şimdiye kadar hiçbir sinir hekimi bu vahim hastalığı incelememiş

Asır başı, ruhiyatın kahramanlık çağı. Kimi Fransız şiirini tereddidi ile vasıflandırır hekimlerin, kimi sosyalizmi hastalık sayar. Bu dikkate lâyık makalenin aynı mübalâğa ile malûl olduğunu düşünüyoruz. Marazî okuma sebep midir, netice mi? Başka bir tâbirle, insanlar sinir hastası oldukları için mi realiteden kaçar, kitaba sığınır, yoksa uykularını kaybettikleri, kitaba iltica ettikleri için mi sinir hastasıdırlar? Don Kişot'u çıldırtan kitap mı, Don Kişot çılgın olduğu için mi kitap delisi?

Proust'a dönelim: "Okumak da bir dostluk kurmak", diyor Proust. Diğer dostluklardan farkı samimiyetinde. Konusu bir ölü, bir uzaktaki. Bunun için de hasbî ve iç açıcı. Çirkinliğinden sıyrılmış bir dostluk. Saygı, şükran, bağlılık dediğimiz ve o kadar yalanla karıştırdığımız bütün o merasimler, bütün o nezaket gösterileri kısır ve yorucu. Dostluklarımız çok defa tesadüfün eseri. Bir sempati başlangıcı, düşünülmeden söylenmiş bir söz, yanlış anlaşılabilir bir iltifat, yazdığımız ilk mektuplar müebbeden çözemeyeceğimiz bir alışkanlıklar ağının ilk düğümleri. Okuma, dostluğu ilk saf hâline irca eder. Kitaplarda merasime ihtiyaç yok. İstersek akşamı onlarla geçiririz. İstersek... Çok defa istemeyerek ayrılırız onlardan 'hakkımızda ne düşünecekler?' Acaba bir patavatsızlık yaptık mı?

Hoşlandılar mı bizden? Falanı görünce bizi unutacaklar mı? gibi. Saf ve sakin bir dostluk. Ne alâyişe lüzum var, ne gevezeliğe. Sükût içinde bir kaynaşma. Bir kendi kendimizle başbaşa kalış. Sükût, söz gibi kusurlarımızın, sırtışlarımızın izini taşımaz. Yazarın düşüncesi ile kendi düşüncemiz arasına egoizmleri sokmaz, konuşmayı yabancı unsurlarla zehirlemez. Kitap sahiden kitapsa dili de saftır. Yazar yabancı cisimleri ayıklamış, düşüncesini olduğu gibi sunmuştur bize. Her cümlesi bir sonrakine benzer. Aynı ses, aynı perde. Yazarı aksettiren bir ayna.

"Zekâ geliştikçe artar bu sevgi, tehlikeleri de azalır. Sıhhatli bir zekâ kitapları çalışmalarına tâbi kılar. Onun için eğlencelerin en asilidir okuma, daha doğrusu en asilleştiricisidir. Kitap zekâyı kibarlaştırır. Hassasiyetimizle düşüncemizi ancak kendi içimizde, zihnî hayatımızın derinliklerinde geliştirebiliriz. Ama, zekânın tavırlarım efendileştirmek için okumak zorundayız. Bazı kitapları, edebiyat ilminin bazı inceliklerini bilmemek, dâhiler için bile fikrî bir avamlık işareti. Kibarlık ve asalet, düşünce dünyasında da bir nevi alışkanlıklar francmaçonnerie'sinden, bir gelenekler mirasından ibaret."

Cemil Meriç
Bu Ülke,
İletişim Yayınları

Elektronik Posta Adresinizi Aldınız mı?

ad.soyad@mmo.org.tr uzantılı elektronik posta hizmetimiz başladı.

	Tmmob Makina Mühendisleri Odası
ÜYE e-posta BİLGİ FORMU	
ADI	
SOYADI	
ODA SİCİL NO	
EV ADRESİ	
EV TELEFONU	
CEP TELEFONU	
FAKS	
İş Adresi/Telefonu	

NOT : Oda e-posta hizmetinden yararlanabilmek için

1. Oda üyesi olmak
2. Oda öğrenci üyesi olmak
3. Oda teknik görevlisi olmak

E-posta hizmetinden yararlanmak için üyelerin 1 dönemden (2 Yıl) fazla aidat borcu olmaması gerekmektedir. Başvurudan sonra merkezden verilecek e-posta adresi ve şifresi şube sorumlusuna iletilerek üyeye teslim edilecektir.

YAŞAMIN BÜYÜSÜ BOZULDU

Düşünürler, modern çağın gelmesi ile yaşamın büyüsunün sona erdiğini iddia ediyorlar. Yani, toplumsal ilişkiler, fayda/maliyet hesaplarına indirgendi. Teknolojinin giderek artan hakimiyeti, yaşamımızı tatsızlaştırdı ve daralttı. Uludağ Üniversitesi öğretim üyesi Veysel Bozkurt, yaşamın büyüsunün nasıl bozulduğunu yazdı.

Sosyolojinin öncü isimlerinden Weber, "modern insan"ın ortaya çıkışı ile, "yaşamın büyüsunün bozulması" (demistification) arasındaki ilişkiye işaret eder. Modern dünyada yaşam, daha çok aklın ilkeleri üzerine kurulmuş ve geleneksel toplumunun "doğal insan"ı, modernleşme sürecinde "akılcı" bireye dönüşmüştür.

Weber'e göre modern insan, duyularına göre davranmaz; yani pire için yorgan yakmaz. O, "iş bitirici", "hesap kitap adamı"dır. Weberyen sosyolojide, modern püritan, amaçları uğruna, tüm zevklerini bastırır. Çalışmayı ibadet haline dönüştürür. Son derece tutumludur. Elindeki kaynakları tüketim yerine tasarruf ederek yeniden üretime yönlendirmeyi arzular. Olağanüstü güçleri olduğu iddia edilen karizmatik liderlere inanmaz. Şeyhlerden, falcılardan medet ummaz. Onun yaşamında büyüye ve sihre yer yoktur.

Modern birey, hayatta yol göstericinin bilim olduğuna inanır. Bilimsel bilgiyi, teknolojiye ve üretime dönüştürecek pragmatist bir zihniyete sahiptir. Büyüden, sihirden, geleneksel ayak bağlarından arınmış akılcı düşünce, modernleşme için uygun bir zemin hazırlar.

HOŞGÖRÜ TOPLUMU

Bilimsel düşüncenin hakim olduğu batılı toplumlar, hızla sanayileşerek, güç ve zenginlik elde etmişler. Artan üretimin de etkisiyle de, aralarında çatışmalar

yumuşamış ve ortaya "hoşgörü toplumu" diyebileceğimiz bir toplum çıkmıştır.

Bu gelişmelerin bir de öteki yüzü var. Tüm modernleşme tartışmalarında çıkış noktasını oluşturan Weber'in vaktiyle belirttiği şekilde, modern yaşamın büyüsunün bozulması, hesaplılığı, özgürlük değil "demir kafes" yaratmıştır. Toplumsal ilişkiler, fayda/maliyet hesaplarına indirgenmiştir. Özellikle günümüzde sıkça gündeme getirilen bazı modernlik eleştirilerine göre, teknolojinin giderek artan hakimiyeti, yaşamımızı tatsızlaşmış ve daraltmıştır.

KATI OLAN HER ŞEY BUHARLAŞIYOR

Ünlü felsefeci Taylor'un da belirttiği şekilde, içinde yaşadığımız çağda, insani çevrenin tınısında, derinliğinde ve zenginliğinde kayıplardan söz edilmeye başlanmıştır. Marks, 150 yıl önce, kapitalist gelişmenin sonuçlarından birisi olarak, "katı olan her şey buharlaşıyor" demişti. Yani geçmişte kullandığımız katı, sürekliliği olan, çoğunlukla bir anlam ifade eden nesnelere, etrafımızı kuşatan taklit mallar uğruna bir kenara konuluyor. Oysa insanın yaşamında "güven" in tesisi ile, "sürekliliğin" mevcudiyeti arasında yakın bir ilişki söz konusu.

Bugün birçok sosyolog, toplumsal bağlarından kopmuş, yaşamı mekanik, fayda-maliyet analizi indirgenmiş olan modern insanın, bir "anlam yitimi" krizi ile karşı karşıya kaldığını belirtmektedir. Modern bilim 19. Yüzyıl sosyologlarının öngördüğü şekilde, geleneksel değerlerin bıraktığı boşluğu dolduramamıştır.

BİLİM SORU SORMAKTIR

Ayrıca modern bilimin, bireyin "anlam" soruna cevap vermek gibi bir niteliği de olmamıştır. Çünkü Şerif Mardin'in son derece veciz olarak ifade ettiği şekilde, "bilim, soru sormaktır"; "mutlak" olduğuna inanılan doğrulara sarılmak ve sürekli bunları işlemek değil.

Bilimsel düşünce, mantığı gereği, her şeyden şüphe etmeyi gerektirir. Oysa ortalama insanın, sürekli soru sorarak, değişim getirdiği "belirsizlik" ortamında, "güven" duyabilmesi ve doyum sağlayabilmesi son derece güçtür.

İşte sanırım bu noktada, yani yaşamın değerden arındığı, büyüsunü yitirdiği, bireyin belirsizlikler karşısında çirliçiplak kaldığı bir dünyada, boşluğu falcılar, büyücüler ve tarikatlar yeniden doldurmaya başlamışlardır.

Toplumsal ilişkilerin dahi "mekanikleştiği" bir dünyada, bu oluşumlar, modern insanın bastırıldığı, yok saydığı, derinlerdeki korkularını, tutkularını, arzularını ifade edebildiği adacıklar haline dönüşmektedir.

Modern çağın akılcılığına karşılık, şu anda yoğun bir tartışma konusu olan ve bazı yazarların post-modern dönem olarak adlandıkları içinde yaşadığımız çağ, aklın yanında insanları bastırdıkları ya da yok saydıkları duyularının da yeniden keşfedildiği bir çağ olacağı benzetilmektedir.

HER ŞEY MÜBAH

Şüphesiz bu gelişmede de bilime çok iş düşecektir. Ancak, post-modernlerin sıkça vurguladıkları "anything goes" (yani her şey mübah) sloganıyla sıkça dile

getirdikleri şekilde, bilim dışı oluşumlar, öncelik kazanan piyasa koşullarının da desteği ile güç kazanacağı benzetilmektedir. Batıdaki "New Age" hareketi bunun güzel bir örneğidir.

Bizde ise durum son derece ilginç. Türkiye, pre-modern, modern, post-modern süreçleri birlikte yaşayan bir ülke. Bugün için yaşadığımız en ciddi sorun, batının 150 yıl önce verdiği ve bugün büyük ölçüde bitirdiği, "Aydınlanma" kavgası. Nitekim "ilericilik/gericilik", "akıl/bilim/din" ve "laiklik" gibi sıkça kullanılan kavramlara baktığımızda, bunların Aydınlanma çağında yaşanan tartışmalarla büyük paralellik arz ettiği görülmektedir.

Bizde mevcut sorunların ana kaynağı, batıdaki gibi hiper-modernleşme değil, aksine eksik modernleşme ve eksik sanayileşmedir. Bu konuda kendimizi avutabileceğimiz bir şey varsa, o da, post-modern çağda, batının yaşadığı anlam krizi, onlarda olduğu kadar fazla değil. Toplum, o derece mekanikleşmedi. Bu bizim için bir dezavantaj olduğu kadar, avantaj olma özelliğine de sahiptir. Sanal dünya sanırım, insanın mekanik ilişkileri daha çok sorguladığı ve "aklı"nın yanında, ihmal ettiği "duyuları"ni yeniden keşfe çıktığı bir çağ olacaktır.

Doç.Dr. Veysel BOZKURT

Uludağ Üniversitesi, İ.İ.B.F., Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü

KAHVE MOLASI

İYİLİK VE KÖTÜLÜK

Yaşlı Kızılderili reisi kulübesinin önünde torunuyla oturmuş, az ötede birbirleriyle boğuşup duran iki köpeği izliyorlardı. Köpeklerden biri beyaz, biri siyahı ve on iki yaşındaki çocuk kendini bildi bileli o köpekler dedesinin kulübesi önünde boğuşup duruyorlardı. Dedesinin sürekli göz önünde tuttuğu, yanından ayırmadığı iki iri köpekti bunlar... Çocuk, kulübeyi korumak için biri yeterli gözükürken niye ötekinin de olduğunu, hem de niye renklerinin ille de siyah ve beyaz olduğunu anlamak istiyordu artık. O merakla sordu dedesine...Yaşlı reis, bilgece bir gülümsemeye torununun sırtını sıvazladı. "Onlar" dedi, "benim için iki simgedir evlat." "Neyin simgesi" diye sordu çocuk. "İyilik ile kötülüğün simgesi. Aynen şu gördüğün köpekler gibi, iyilik ve kötülük içimizde sürekli mücadele eder durur. Onları seyrettikçe ben hep bunu düşünürüm. Onun için yanımda tutarım onları." Çocuk, sözün burasında, mücadele varsa, kazananı da olmak diye düşündü ve her çocuğa has bitmeyen sorulara bir yenisini ekledi: "Peki, sence hangisi kazanır bu mücadeleyi?..."

Bilge reis, derin bir gülümsemeye baktı torununa: "Hangisi mi evlat?..."

Ben hangisini daha iyi beslersem...

BİLİŞİM KÖŞESİ

ADRES-MEKTUP BİRLEŞTİRMEYE GENEL BAKIŞ

Winword yazı yazma programında bazen birkaç kişiye aynı mektubu veya belgeyi gönderme ihtiyacını duyabiliriz.

Bu olayı bir örnekle anlatmaya çalışalım:

Bizim bir taksitle satış yaptığımız bir şirketimiz var. Şirketimize borcu bulunan 200 kişiye aşağıdaki formda bir yazıyı yazmak istiyoruz.

Sayın

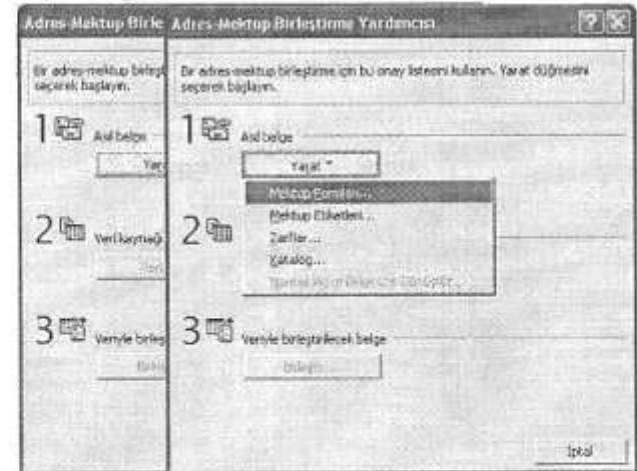
Ali UZUN
Bahçelievler Mah.
Süleyman Cad. No: 2
Samsun

Firmamıza **375.000.000** TL borcunuz bulunmaktadır. Bu borcun 7 gün içinde şirketimize ödemeniz rica olunur.

Bu ihtiyacımızı basit şekilde halletmek için Microsoft Word programının Araçlar Menüsünden **Adres Mektup Birleştir** bölümünü seçeriz. Karşımıza aşağıdaki kart ekrana çıkar.

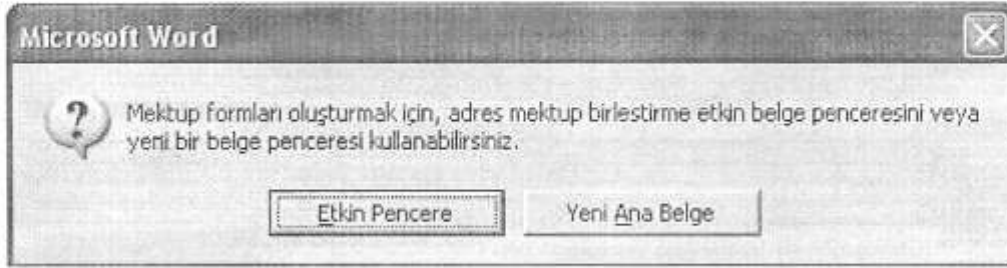
Asıl Belge :

Müşteriye gönderilecek mektup formu, belgenin veya mektup etiketinin seçileceği bölümdür.

- Mektup Formları** : Mektup veya başarı belgesi gibi form oluşturmak için kullanılır.
- Mektup Etiketleri** : Veri dosyamızda bulunan kişilere etiket çıkarmak için kullanılır.
- Zarflar** : Zarfların üzerine adres yazmak için kullanılır
- Katalog** : Verileri, katalog, üyelik dizini veya parça listesi gibi tek bir belgede birleştirebilirsiniz
- Normal Word Belgesine Dönüştür** : Asıl belge yapılmış word dosyasını normale çevirir.

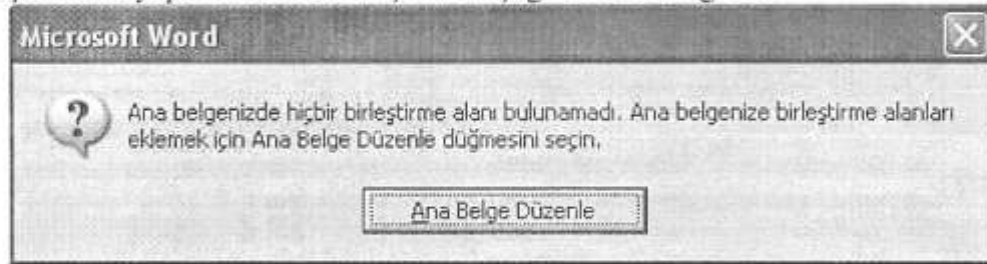
Mektup Formları : Form veya belge türünden bir yazı müşterilere göndereceksek bu bölüm seçilir. Bu bölüm seçildiği vakit aşağıdaki yazı ekrana gelir.

Etkin Pencere : Çalışmakta olduğunuz yazıyı belge olarak kullanmak istiyorsanız bu bölümü seçiniz.

Yeni Ana Belge : Yeni bir form veya belge oluşturmak istiyorsanız bu bölümü seçiniz.

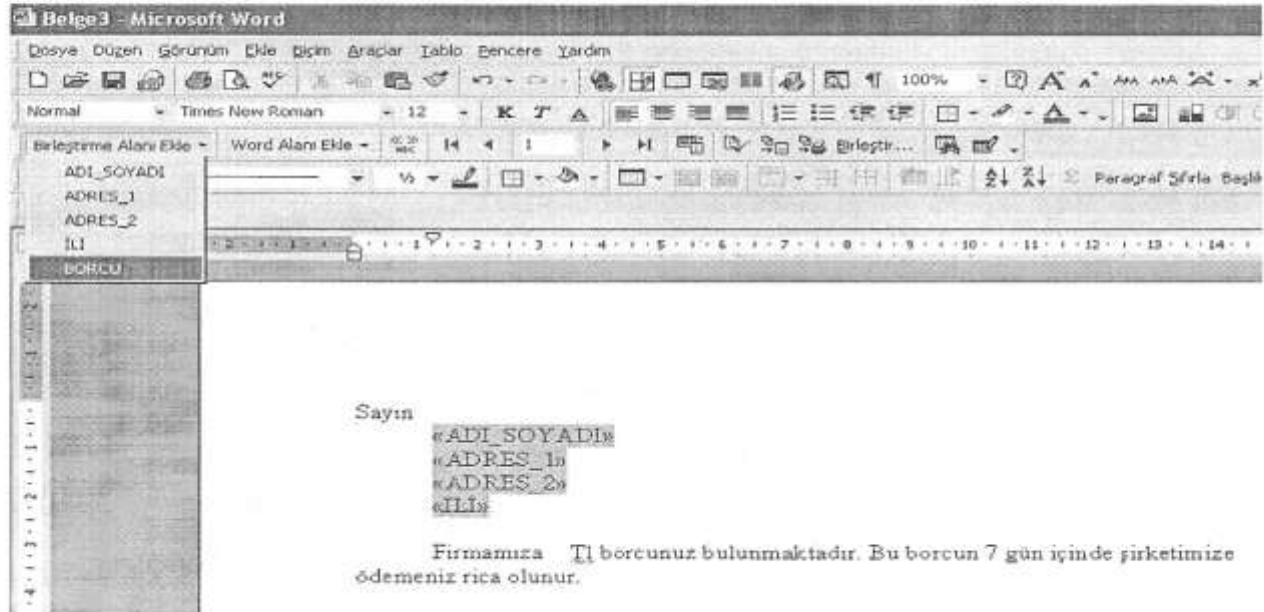
Seçimimizi yaptıktan sonra karşımıza aşağıdaki ekran gelir.

Buradan Ana Belge Düzenle butonunu seçildiği zaman Winword programının araç düğme bölümüne **Adres Mektup Birleştirme** grubu ilave olur.

Bundan sonra veri dosyasından ilave edilecek bilgiler **Birleştirme Alanı Ekle** düğmesi kullanılarak belgemizin içine ilave edilir.

Adres Mektup Birleştirme Grubunda Bulunan Araç Düğmelerin Görevleri :

	Kod sayfasını kapatır. Veri dosyasındaki bilgiler ekrana gelir.
	Veri dosyasındaki kayıtların sıra ile ekrana gelmesini sağlar.
	Veri kaynağına yeni bir bilgi ilave etmek veya düzeltmek için kullanılır.
	Veri kaynağından asıl belgeye dönüşü sağlar.

Veri Kaynağı :

Word tablosu, Excel çalışma sayfası, Microsoft Access veritabanı olmak üzere hemen hemen istediğiniz her tür veri kaynağını kullanabilirsiniz. Bilgileri önceden bir veri kaynağında saklamadıysanız, Word, adlarınızı, adreslerinizi ve diğer verileri içeren bir Word tablosu oluşturmanız gerekecektir. (aşağıdaki örnek gibi)

Örneğin : Yukarıdaki örnek formu oluşturmak için ihtiyaç duyduğumuz veri dosyası olarak word'e aşağıdaki gibi bir tablo oluşturmamız gerekmektedir. (Dosya direk olarak tablo ile başlamalı)

ADI SOYADI	ADRES 1	ADRES 2	İLİ	BORCU
Ali UZUN	Bahçelievler Mah.	Süleyman Cad. No:2	Samsun	375.000.000
Veli AK	Adalet Mah.	Gümüş Sok. No:5/7	Samsun	565.000.000

Bu dosyayı müsteriveri adı altında kaydedelim. Adres ve Mektup Birleştirmelerde ilk önce veri dosyasının oluşturulması veya temin edilmesi gerekmektedir.

Daha önceden oluşturduğumuz veri dosyasını bağlamak için; Veri Kaynağı Aç bölümü seçilir. Açılan bölümden veri dosyası olarak daha önceden oluşturduğumuz veya temin ettiğimiz müsteriveri dosyasının adı seçilir.

Mehmet ŞEN
MMO Samsun Şube
OBYS Sorumlusu

KAHVE MOLASI**İSTEDİĞİM HER ŞEYE SAHİBİM**

Karı koca 100 km hızla gidiyorlarmış. Arabayı adam kullanıyormuş ve karısı birden "Hayatım" demiş... "Seninle 15 yıl boyunca güzel bir beraberlik yaşadık. Ama ben artık boşanmak istiyorum." Adam sesini çıkarmamış ama hızı 110'a çıkarmış. Karısı " Neden diye soracağını biliyorum.. Bunu nasıl söyleyeceğimi bilemiyorum ama arkadaşın Joe ile birlikte birkaç aydır beraber oluyoruz... Ve üzgünüm ama yatakta o senden daha iyi.." Adam yine ses çıkarmadan hızı 120'ye çıkarmış. Kadın devam etmiş.." Evi ben istiyorum " Artık 130'la gidiyorlarmış... Kadın "Ayrıca.." demiş.. " Bütün çeklerini , kredi kartlarını, arabayı da istiyorum.." Ve adam hızı 140'a çıkarmış.. Hala sesini çıkarmadan.. Kadın sormuş: Hiçbir şey söylemeyecek misin? Sen hiçbir şey istemiyor musun? Adam 160'a çıkmış ve cevaplamış: " Hayır ..Ben ihtiyacım olan her şeye sahibim.. " Karısı şaşırmış.." Öyle mi? Nedir o??" Ve araba karşıdaki duvara saatte 160 kilometre hızla çarpmadan önce adam cevap vermiş: " Airbag bende! ..."

SAĞLIK KÖŞESİ

"YANLIŞ BESLENME" VE "SİGARA" KANSERİN EN BÜYÜK SEBEBİ**KANSERİ BESLEMİYİN!**

Dünyada en önemli ölüm nedenlerinden biri kanser hastalığı. Sebep sanıldığı gibi sadece genetik faktörler değil. Aynı zamanda sigara tüketimi ve yanlış beslenme de kansere yol açabiliyor. Hatta uzmanlar tüm kanserlerin yüzde 35 oranında besinler ve akciğer kanserinin yüzde 80-90'ının sigaradan oluştuğunu söylüyor. O halde kanserden korunmanın birinci yolu sigarayı bırakmak, ikincisi ise doğru ve dengeli beslenmek. Beslenmenin risk oluşturduğu kanser türleri yemek borusu, mide, kolon ve rektum, karaciğer, pankreas, böbrek, meme ve prostat.

Acıbadem Hastanesi Beslenme ve Diyet Uzmanı Fatoş Özcan "Kansere yakalanmayla yeme alışkanlığı arasındaki ilişki kuvvetli" diyor ve ekliyor: "İnsanın yediklerini kontrol etmesi, kansere yakalanma riskini azaltabilir. Gençliğinde sadece doyma amacıyla beslenenler, genellikle 35-40 yaşından sonra hatalı beslenmenin cezasını çekmeye başlar. "Yaşamak için yemeli" ilkesi gerektiği kadar enerji, protein, vitamin ve minerallerin alınması anlamına gelir."

KANSERİN OLUŞUMUNDA SİGARA İÇMEK KADAR BESEENME ALIŞKANLIKLARININ DA ETKİSİ BÜYÜK. OYSA BESİNLERİ DOĞRU SEÇEREK KANSER RİSKİNİ ÖNLEMENİN ÇOK DA ZOR DEĞİL.

BESİNLER VE KANSER

Peki yediklerimiz kansere nasıl neden olabiliyor? Besinler sindirilmek için bir dizi reaksiyona uğruyor. Bu sırada "serbest radikaller" adı verilen ve hücreyi oksidasyonla hasara uğratan oksidanlar oluşuyor. Sonrasını Fatoş Özcan şöyle anlatıyor: "Vücudum bu zararlı maddelere

karşı savunma sistemi (bir anlamda "bedenin silahlı kuvvetleri") vardır ve bu sistem enzimlerdir. Enzimlerin etkinliğini sağlayan maddelerse "antioksidant" olarak bilinir ve antioksidanlar vücuda doğal olarak besinlerle alınır. Besinlerdeki A, C, E, B2, B6 vitamininin yanı sıra; folik asit, selenyum, çinko, mangan ve bazı proteinler gibi vitamin olmayan antioksidanlar da enzim sistemlerinin etkisini artırır. Bu grup antioksidantlar yeterli ve dengeli beslenme çerçevesinde alınırlarsa yararlı olurlar. Tuzun iyotlu olması önerilir. Ayrıca flavonoidler, kükürtlü maddeler, koku ve tat veren maddeler, protez engelleyiciler, kanserden koruyan zel maddelerdir. En çok sebze, meyve, kurubaklagil ve soğan, sarımsak ve kuruyemişlerde bulunur. Tüm antioksidantlar ve çok posalı gıdalar kanser riskini azaltırken, yağlı ve posasız besinler bu riski artırır. Yağın kanser riskini artırması yağ alınmayacağı anlamına gelmez. Anti-kanser grupta bulunan vitaminlerin vücuda alınması ve gerekli hormon yapımı için yemek ve salatalarda mutlaka zeytinyağı, soya, mısırözü gibi yağ karışımları kullanılmalıdır."

KATKI MADDELERİ ZARARLI

Yaşam tarzlarının değişmesine bağlı olarak hazır gıdaların daha çok tüketildiği bir gerçek. Bu gıdalarda kullanılan katkı maddelerinin uzun vadede ne gibi sonuçlar doğuracağı ise henüz bilinmiyor. Katkı maddeleriyle ilgili dikkat çekilen önemli noktalar var: Buna göre örneğin katkı maddelerinin en çok kullanıldığı gıda yağlar olarak tanımlanıyor. Acımayı önlemek için E vitamini ve BHT, renk verici olarak da karotenoidler kullanılıyor. Hazır çorba, et-tavuk suyu içine katılan M.S.glutamat adlı

madde; bebekler ve tuzu az alması gerekenler için sakıncalıdır. Renk ve dayanıklılık için et ürünlerine nitrat, küflenmeyi önlemek için meyve sularına sorbat tuzları ekleniyor. C vitamininden zengin doğal besinlerle birlikte, işlenmiş besinleri daha az ve seyrek tüketirsek katkı maddelerinden korunmaya gerek yoktur.

Alkol ve alkollü içecekler; özellikle sigara ile birlikte içildiğinde ağız, baş, boyun ve kolorektal kanser türleri riskini artırıyor. Yağlı ve yaşlı hayvan etlerinde, tuzlanmış veya tütsülenmiş ya da nitrit ve nitrat eklenmiş etlerde, salam, sosis, sucuk ve hamburger gibi hazır gıdalarda kanser yapıcı kimyasallar daha çok biriktiğinden kanser oluşma riski daha fazla. Kanserden

korunmak için içlerinde mineral, vitamin, posa ve antioksidant barındıran sebze, kuru-baklagiller, meyve, kuru yemiş, yumurta ve yağı azaltılmış süt, peynir ve yoğurdu daha çok tüketmek gerekiyor. Bunların besin değerini korumak için ise bazı kurallara uymak gerekiyor. Örneğin sebzeler suda bekletilmeden önce, vitamin kaybını engellemek için yıkanıp sonra doğranmalı ve yağda kızartılmamalı. Kurubaklagiller iyice yıkandıktan sonra haşlama suları dökülmemeli. Taze meyveler iyice yıkanmalı, kesildikten sonra bekletilmemeli. Etler, hafif sıcaklıkta uzun sürede pişirilmeli. Besinler nemli ortamda saklanmamalı.

Kanser Riskini Azaltan Antioksidanlar :

	Kaynağı	Yararları	Zararları	Öneriler
A Vitamini	Yeşil sarı meyveler, karaciğer, süt yağı, yumurta sarısı, havuç, kayısı, domates, bal kabağı, portakal, greyfurt.	Solunum ve yemek borusu, idrar yolları, mide, prostat, akciğer ve kolorektal kanser riskini azaltıyor.	Fazla alımı, yağda eriyen vitaminlerden olduğu için vücutta toksik etki yapıyor.	Sigara içen erkeklerde ek A vitamini verilmesi akciğer kanserinin önlenmesine yardımcı oluyor.
B Vitamini	Tahıl ürünleri, bulgur, maya, karaciğer, et, yumurta, süt ve ürünleri, kuru baklagiller, yeşil yapraklı sebzeler.	Yeterli düzeyde alımı savunma sistemini çalıştırıyor. Yeni oluşmuş kanser hücrelerinin çabuk tahriş olmasını sağlıyor.	Fazla alımı kanser oluşumunu önlemez.	Özü alınmamış tahıllardan yapılan tahıllar (kepek, çavdar, yulaf, bulgur) önerilir.
C Vitamini	Kuşburnu, maydanoz, tere, roka, karnabahar, biber, turuncgil, portakal, greyfurt, mandalina, limon, domates, çilek, patates.	Solunum, yemek borusu, mide, kolektara kanserleri önüyor. Vücuda giren kimyasal kanserojeni etkisiz hale getiriyor	Fazla alımı, suda eridiği için idrarla atılacağından fonksiyonel değil.	Sigara içenler günlük C vitamini gereksiniminden daha fazlasını alırlarsa kanser riski azalıyor.
E Vitamini	Bitkisel yağlar, yeşil yapraklı sebzeler, fındık, fıstık gibi kuruyemişler, et, süt, yumurta.	Toksik maddelerin etkisini azaltıyor. Yağların oksidasyonunu ve hücrenin oksijenli bileşiklere tahribini önüyor.	Yağda eriyen tüm vitaminler gibi fazlası zararlı	Toksik maddelere fazla teması olanlar, sigara içenler daha fazla E vitamini alabilirler.
D Vitamini	Balık yağı, karaciğer, yumurta sarısı, süt, düzenli güneşle temas	Kemik kanseri riskini azaltır. Kalsiyum alımıyla birlikte menopoz sonrası, meme kanseri riskini azaltır, kemik erimesini önler.	YOK	Yeterli kalsiyum ile düzenli güneşlenme öneriliyor.

Fatoş ÖZCAN
Beslenme

Uzmanı

BRİÇ KÖŞESİ

BRİÇ

Briçin doğuşu ile ilgili değişik söylentiler var.

Kökeninin 16. yüzyılın başları İngiltere'sine kadar gittiğine ilişkin söylentiler olmakla birlikte, briç'in 1860'lı yıllarda İstanbul'daki İngiliz elçiliğinde çalışan Türk ve İngiliz devlet görevlileri tarafından bulunduğu tüm Dünya'ca kabul edilmiş durumda.

Yani, bricin anavatanı Türkiye! Elçilikte çalışanlar, buldukları oyuna Galata Köprüsünden esinlenerek, İngilizce'de köprü anlamına gelen "briç" adını vermişler.

New York Times gazetesinin briç köşesi yazarı olan Alan Truscott, bir makalesinde "Türkler kendi icad ettikleri oyuna sahip çıkmıyorlar" demesi de bu söylentiye dayanıyor.

Briç sadece boş zamanlarımızı dolduran bir oyun değil, insanın zihinsel zindeliğini sağlayan, sosyalleşmesine ve etik değerlere önem vermesine katkıda bulunan bir spordur. Bricin spor olarak nitelenmesi ilk bakışta yadsınabilir. Çünkü günümüzde spor olarak nitelendirilen birçok aktivitenin doğrudan bedensel faaliyet yolu ile yapıldığından "Spor" sözcüğü, birçok kişide bedensel faaliyet düşüncesini çağırıştır. Oysa birçok uluslararası kaynak sporun sadece bedensel faaliyet ile sınırlı olmayıp, zihinsel çalışma kavramını da içerdiğini belirtmektedir. Ayrıca briç, bedensel sporları da karakterize disiplin, etik, eğitim, rekabet, performans gibi tüm unsurları içermekte, belirli bir konsantrasyon, mücadele ruhu, hızlı refleksler ve dayanıklılık gibi sadece fiziksel zindelle kazanılabilen özellikleri gerektirmektedir.

Briçin başka birçok faydası da vardır: Briçin temeli çiftlerdir ve bu kural insanlar arasında ortaklık kurulmasına yol açar. Böylece iletişim, uyum ve dayanışma bilincini geliştirir. Günümüzde insan yaşamın hızlı ritmine ayak uydurmaya zorlanmakta, bunun sonucu ise de stres yüklenmekte. Stresten kurtulmanın yolu uyuşturucu, kumar veya uyku hapları olmamalı. Akli meşgul eden entellektüel bir hobisi olmalı. Bu hobi ilerlemesini engelleyecek kadar zor olmamalı Samsun'da briçin adresi:

Ondokuzmayıs Briç Kulübü Tel:4358600

Briç dersleri ve turnuvaları ile tüm düzeydeki briç severlerin ve briç öğrenmek isteyenlerin hizmetinizdeyiz.

www.samsunbric.com

Volkan Denizci

ancak belli oranda zorluk derecesi olmalı. Briç bu özelliklere sahip nadir aktivitelerden biridir.

Briç sadece kurallara bağlı kalınmanın ötesinde, çok daha fazla anlam ifade eden dürüst oyun temeline dayanmaktadır. Bu sadece bir davranış şekli değil, aynı zamanda bir düşünce şeklidir.

Briç gerçek hayatı yansıtmaktadır. Olumsuz olayları sükunetle karşılanmayı öğretir.

Briçin gençlerde önemli derecede eğitici bir fonksiyonu vardır. Konsantrasyon, sebep sonuç ilişkisi, analiz yapma, alternatif üretme, sonuç çıkarma, karar verme ve iletişim konularında öğrencilerin kapasitelerini geliştirir.

Briç özellikle sınıf çalışmalarının gerisinde kalan çocuklara yardımcı olur.

UNESCO bricin eğitici değerini göz önüne alarak, dünya çapında okullarda briç eğitimi verilmesine ilişkin programı desteklemeye karar vermiştir. Briç çok canlı ve modern bir oyun olmakla beraber en iyi iletişim kanallarından biridir. Briç ayrıca ihtimal hesaplarının en iyi örneği ve destekçisidir.

Bu kadar yararı olmasına karşın briç ülkemizde yeni yeni yaygınlaşmaya başladı. Özellikle 1997 yılında Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlandıktan, devlet tarafından basketbol, futbol gibi spor sayılmaya başlandıktan sonra yayılma ivmesi daha da arttı ve "Türk Briçi" yarışmalarındaki dereceler ve organizasyonlarla dünyadaki yerini almaya başladı. Dünya Briç Olimpiyatları bu yıl 20 Ekim- 6 Kasım tarihleri arasında İstanbul'da yapılacak.

Evet şimdi fantastik bir el:

♠A43	♠DV1098
♥A109	♥R54
♦543	♦AR
♣AR2	♣DV3

Güneyde 6 pik kontratına geldiniz. Karo atağını elden alıp pik empası yaptınız Doğu ikinci pike uymadı. Oyunu yapmak için bir yol görüyor musunuz? (Yanıtı haftaya)

NOSTALJİ KÖŞESİ

Esat UZER
Makina Mühendisi

25.10.1948

Samsun doğumlu olan Esat UZER ilkokul tahsilini Samsun 19 Mayıs İlkokulu'nda ortaokul ve lise tahsilini Samsun Erkek Sanat

Enstitüsünde tamamlayarak 1966-1967 eğitim ve öğretim yılında mezun olmuştur. Tahsiline bir sene ara vererek Zirai Mücadele ve Karantina Reisliği Atölyesinde kaynakçı olarak iş hayatına atılmıştır.

1968-1969 eğitim ve öğretim yılında İDMMA'da (İstanbul Devlet Mimarlık Mühendislik Akademisi'nde) Makine Mühendisliği tahsiline başlamıştır. Gece bölümünde tahsiline devam ederken gündüzleri Otomarsan Motorlu Araçlar Sanayinde parça imalatında kaynakçı ve Erna Isıtma Havalandırma Sanayinde vantilatör imalat atölyesinde kaide imalatçısı ve kaynakçı olarak çalışmıştır. 1974 yılında İDMMA'dan mezun olmuştur.

Mine ŞENK
Makina Mühendisi
MMO Samsun Şube Bülten Komisyon Başkanı

Tahsilin akabinde askerlik görevini ifa etmek üzere Balıkesir Ordu Donatım Okulu'nda 4 ay eğitimden sonra 4. Piyade Tümeni Edirne Keşan İkmal ve Bakım Taburu'nda asteğmen olarak göreve başlamıştır. 1976 yılı sonunda askerliğini bitirerek Karayolları Bölge Müdürlüğü Çorum Mecitözü şantiyesinde makine şefi olarak işe başlamıştır. Bu görevde kısa bir müddet çalışarak tayini Samsun Gübre Sanayi A.Ş.'ye çıkmıştır. 1977 senesinde Gübre Sanayi Bakım Müdürlüğü'nde Bakım Mühendisi olarak işe başlamıştır. Sırasıyla TSP (Triblesüperfosfat) Gübre Bakım Mühendisi, Asit Bakım Baş Mühendisi, Planlı Bakım Baş Mühendisi olarak çalışmasını sürdürmüştür.

16 Haziran 1979 yılında Nurten hanımla hayatını birleştiren Esat UZER iki çocuk babasıdır. Büyük kızı 19 Mayıs Üniversitesi İstatistik Bölümünden mezun olup iş hayatına atılmış, küçük kızı ise KTÜ Elektrik Elektronik Mühendisliğinde tahsilini sürdürmektedir.

Eşi ve iki kızıyla mutlu bir hayat süren Esat UZER 1998 yılında Samsun Gübre Sanayi A.Ş.'den emekli olmuştur.

KAHVE MOLASI**MANTIKLI BİR ÖZÜR**

Sürücü dikiz aynasında kendisini izleyen polisi görünce kaçabileceğini düşünüp basmış gaza. Ancak polisi atlatamayacağını anlayınca, pes edip çekmiş kenara. Polis arabasından inmiş. Bezgin, kızgın ve de küskün bir sesle: - Bana bak, çok yorgunum, üstelik keyfim de kaçık. Mantıklı bir özür söyle yoksa yaktım çiranı! Kısa bir ara ve Sürücü: - Karım geçen ay bir polisle kaçtı. Aynada sizin aracınızı görünce, kaçtığı polis, onu bana geri getiriyor sandım...

ÜYELERDEN HABERLER

Görev Değişikliği Yapan Üyelerimiz

Adı Soyadı	Eski Kurumu	Yeni Kurumu
Burak TÜRE	19 Mayıs Beton A.Ş.	Sampa Otom.San.Tic.Ltd.Şti.
Erhan AKBAŞ	Özmaksan Ltd.Şti.	Domak Pompa A.Ş.
Muhammet KOÇAK	-	Sempa Kazan Sanayi Ltd.Şti.
Ömer Faruk TÜRK	Samsun Makina Sanayi A.Ş.	Yeşilyurt Demir Çelik Ltd.Şti.
Suat KOÇOĞLU	-	Sampa Otom.San.Tic.Ltd.Şti.
Süleyman İNCE	Antalya Aygaz A.Ş. Şube Müdürü	Samsun Aygaz A.Ş.Bölge Müdürü.
Emrah YAYLA		TÜYAP Fuarçılık Yapım A.Ş.
Metin GÜNAYDIN	KBI A.Ş.	DSİ Bafra Ovası Sulama Projesi Müd.
Ali AYDINER	KBI AŞ.	Bayındırlık İl Müdürlüğü
Yusuf YİRMİBEŞ	Çorum Köy Hiz.İl.Müdürlüğü.	Bartın Köy Hizmetleri İl Müdürlüğü
Kazım KARA	-	Özinan Asansör Ltd.Şti.

ÜYELERİMİZE YENİ GÖREVLERİNDE BAŞARILAR DİLERİZ.

ARAMIZA YENİ KATILAN ÜYELER

Adı Soyadı	Şube Tarihi	Kayıt	Bitirdiği Okul ve Yılı
Gökhan HALILOĞLU	29.06.2004		Dumlupınar Üniv. – 2002
Suat KOÇOĞLU	05.07.2004		Erciyes Üniv. – 2003
M.Emre ATAK	05.07.2004		Selçuk Üniv. – 2003
Çağdaş KURTGÖZ	16.07.2004		Atatürk Üniv. – 2004
Muhammet KOÇAK	16.07.2004		Erciyes Üniv. – 2004
Tahir Mehmet DEMİR	20.07.2004		ODTÜ. – 2004
Hasan Fatih EKER	20.07.2004		Süleyman Demirel Üniv. – 2003
Murat BOĞÇACI	22.07.2004		Cumhuriyet Üniv. – 2004
Soner Savaş POYRAZ	22.07.2004		Erciyes Üniv. – 2004
Kenan KUZGUN	23.07.2004		Atatürk Üniv. – 2004
Ömer YAPAR	27.07.2004		Gazi Üniv. – 2004
Burak HEMDOĞRU	03.08.2004		Atatürk Üniv. – 2004
Sinan ÇAĞATAY	03.08.2004		KTÜ – 2004
Şevket ERKUL	10.08.2004		Selçuk Üniv. 1989
Taner TEMİZYÜZ	18.08.2004		Cumhuriyet Üniv. - 2004

YENİ KAYIT OLAN ÜYELERİMİZİ TEBRİK EDER GÜÇLÜ ODANIN ANCAK BİRLİKTELİKLE OLABİLECEĞİNİ HATIRLATIRIZ.

Mutlu Olaylar

Kadir Serkan ATILGAN	Evlendi. Mutluluklar dileriz.
Metin ÇALIK	Evlendi. Mutluluklar dileriz.
Erol ÖZDEMİR	Evlendi. Mutluluklar dileriz.
M.Ekrem GENÇ	Evlendi. Mutluluklar dileriz.
Cem GÜREL	Evlendi. Mutluluklar dileriz.
Okan TORLAK	Evlendi. Mutluluklar dileriz.
Funda MAZI	Evlendi. Mutluluklar dileriz.
Levent SAKA	Evlendi. Mutluluklar dileriz.
Arif Serkan CAN	Evlendi. Mutluluklar dileriz.
Ali KARALI	Evlendi. Mutluluklar dileriz.
Erhan AKBAŞ	Evlendi. Mutluluklar dileriz.
Adil BİCAN	Evlendi. Mutluluklar dileriz.
M.Nazmi DİNCEL (Tokat)	Evlendi. Mutluluklar dileriz.
Oğuz AKINCI	Nişanlandı
Cevdet SAĞLAM	Nişanlandı.
Merhum Ali Haydar YAPICILAR	Oğlu evlendi. Mutluluklar dileriz.
Arif ÇELİK (Tokat)	Oğlu evlendi. Mutluluklar dileriz.
Hilmi ALKİRAZ (Tokat)	Oğlu evlendi. Mutluluklar dileriz.
Ahmet DEMİR	Kızı evlenmiştir. Mutluluklar dileriz.
Birol ERDİN	Kızı oldu. Uzun ömürler dileriz.
Behçet BAL	Kızı oldu. Uzun ömürler dileriz.

SAGLIKLI, MUTLU BAŞARILI ÖMÜRLER DİLERİZ

Hastalık & Vefat

Aytekin SÜRÜL	Babası vefat etmiştir. Merhuma Allah'tan Rahmet ve yakınlarına baş sağlığı dileriz.
Asil ÖZDER	Babası vefat etmiştir. Merhuma Allah'tan Rahmet ve yakınlarına baş sağlığı dileriz.
Nail DERSE	Kalp rahatsızlığı geçirmiştir. Geçmiş olsun der acil şifalar dileriz.

oda teknik yayınlarımız, kongre ve sempozyum bildiriler kitaplarımızın satışı şubemizde devam etmektedir.

 Hankook

hankooktire.com

 Hankook
PERFORMANCE TIRES

BMC

 Hankook

KÖYLÜOĞLU OTOMOTİV

**BMC YEDEK PARÇA/HANKOOK LASTİK
YETKİLİ BÖLGE BAYİİ**

Sanayi Sitesi Acentalar Blok No:64 TOKAT
Tel: 0.356 212 91 82 - Fax : 0.356 212 91 83